

art.5.1-2e

Verzonden:

Aan:

art.5.1-2e
art.5.1-2e erk e art.5.1-2e l ; art.5.1-2e t.nl; art.5.1-2e
art.5.1-2e @rws.n l; art.5.1-2e @d o art.5.1-2e @ rws.nl;
art.5.1-2e bosbeh art.5.1-2e @wsl.n l; art.5.1-2e art.5.1-2e @z lto.nl;
art.5.1-2e l; art.5.1-2e @moe r art.5.1-2e art.5.1-2e
art.5.1-2e @ staatsbosbeheer.nl;
art.5.1-2e bosbe h s.nl; art.5.1-2e art.5.1-2e
art.5.1-2e @nwcadvies.nl ; art.5.1-2e rtver b art.5.1-2e hetnet.nl;
art.5.1-2e rt visserijzwn n art.5.1-2e @planet.nl ; art.5.1-2e eu;
art.5.1-2e @casem a art.5.1-2e il.com; art.5.1-2e art.5.1-2e @vww-
online.nl;
art.5.1-2e @hetnet art.5.1-2e eve.nl;
art.5.1-2e ai l art.5.1-2e art.5.1-2e @ zonnet.nl;
art.5.1-2e art.5.1-2e @delta.nl; art.5.1-2e lo.nl;
art.5.1-2e art.5.1-2e gron db art.5.1-2e @ hvgr
art.5.1-2e nrm.nl; art.5.1-2e mail.com; art.5.1-2e on.com; art.5.1-2e
art.5.1-2e staatsbos b art.5.1-2e koek2. n art.5.1-2e @gmail.co m
art.5.1-2e boschmuseum.n l art.5.1-2e e sbosch.net; art.5.1-2e r o
art.5.1-2e h otmai ; art.5.1-2e sport visserijalm sch .nl; art.5.1-2e @casema.n l;
art.5.1-2e planet.nl ; art.5.1-2e onsult.nl ; art.5.1-2e wb .nl; art.5.1-2e @ihcmerwede.com;
art.5.1-2e vk.nl ; art.5.1-2e m
art.5.1-2e @h et art.5.1-2e ail.n l;
art.5.1-2e l ; art.5.1-2e kpnmail.n art.5.1-2e art.5.1-2e nl ;
art.5.1-2e uijsecoconsult art.5.1-2e t m art.5.1-2e art.5.1-2e nl;
art.5.1-2e @gmail.co m art.5.1-2e art.5.1-2e d art.5.1-2e art.5.1-2e
art.5.1-2e nl); art.5.1-2e ozhz.nl; art.5.1-2e

Onderwerp:

rplan Biesbosch

Dag	art.5.1-2e	n	art.5.1-2e
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			
72			
73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			
82			
83			
84			
85			
86			
87			
88			
89			
90			
91			
92			
93			
94			
95			
96			
97			
98			
99			
100			

Het is inderdaad erg lang stil geweest en op zich is het mooi dat er weer vooruitgang is geboekt met beheerplan Biesbosch. Het gebied verdient een goed beheerplan.

Maar de gang van zaken is in strijd met de afspraken die laatste adviesgroep gemaakt zijn. Daar is afgesproken dat o.a. de provincies nog een tweede commentaaronde zouden krijgen, voordat het ontwerpplan naar de minister zou gaan voor vaststelling. Deze toezegging is in die vergadering expliciet door [art.5.1-2e](#) [art.5.1-2e](#) en on- ze voorzitter [art.5.1-2e](#) [art.5.1-2e](#) bevestigd.

Voor Zuid-Holland is dit van groot belang omdat wij het plan mede moeten vast stellen, en dat kunnen we alleen doen als het plan inhoudelijk correct is en geen strijdigheden bevat met ons provinciale beleid. Ik ga ervan uit dat de omissie alsnog hersteld wordt en dat de provincie Zuid-Holland in staat gesteld zal worden om het beheerplan te bestuderen en uit te zetten bij beide omgevingsdiensten voor een tweede ronde commentaar.

Graag je reactie. Ik ben van 17 september tot en met 5 oktober op vakantie. Vanmiddag ben ik telefonisch bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e
Beleidsmedewerker Natuur en Recreatie
Natura2000, natuurontwikkeling Deltanatuur

Afdeling Water en Groen | bureau Natuur en Recreatie
T art.5.1-2e
art.5.1-2e@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearchiveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Van: art.5.1-2e, art.5.1-2e (mailto:art.5.1-2e@dlg.nl]
Verzonden: maandag 15 september 2014 17:06
Aan: art.5.1-2e @H-I-Ambacht.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @dordrecht.nl;
art.5.1-2e @drimmelen.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @rws.nl;
art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @brabant.nl; art.5.1-2e @dordrecht.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl;
art.5.1-2e @wswl.nl; art.5.1-2e @wshd.nl; art.5.1-2e @zito.nl; art.5.1-2e @anwb.nl; art.5.1-2e @moerdijk.nl;
art.5.1-2e @mindef.nl; art.5.1-2e @geertruidenberg.nl; art.5.1-2e @brabant.nl;
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @ziggo.nl;
art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @watersportverbond.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @sportvisserijzwn.nl; art.5.1-2e @live.nl; art.5.1-2e @planet.nl; art.5.1-2e @vogelwacht.eu; art.5.1-2e @casema.nl;
art.5.1-2e @hotmail.com; art.5.1-2e @xs4all.nl; art.5.1-2e @vzw-altenabiesbosch.nl; art.5.1-2e @macavity.nl;
art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @marikonline.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @biesboschhoeve.nl; art.5.1-2e @hotmail.com; art.5.1-2e @zito.nl; art.5.1-2e @zonnet.nl;
art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @knjv.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl;
art.5.1-2e @delta.nl; art.5.1-2e @chello.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @bp-grondbezit.nl;
art.5.1-2e @hvcgroep.nl; art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @nuon.com;
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @koek2.net; art.5.1-2e @gmail.com;
art.5.1-2e @biesboschmuseum.nl; art.5.1-2e @biesbosch.net; art.5.1-2e @euronet.nl; art.5.1-2e @hotmail.com;
art.5.1-2e @sportvisserijalmenbiesbosch.nl; art.5.1-2e @casema.nl; art.5.1-2e @planet.nl; art.5.1-2e @buijsecococonsult.nl;
art.5.1-2e @rocwb.nl; art.5.1-2e @ihcmerwede.com; art.5.1-2e @divn.nl; art.5.1-2e @kvk.nl;
art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @hotmail.nl;
art.5.1-2e @zilvermeeuw.nl; art.5.1-2e @kpnmail.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @buijsecoconsult.nl; art.5.1-2e
art.5.1-2e @hotmail.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @gmail.com

Onderwerp: Ontwerp beheerplan Biesbosch

Geachte leden van de adviesgroep.

Het is enige tijd stil geweest vanuit onze kant, maar in de tussenliggende periode is er hard doorgewerkt aan het afronden van het beheerplan. Het met jullie hulp tot stand gebrachte concept beheerplan heeft intussen commentaar ontvangen van uit het ministerie van Economische Zaken en Staatsbosbeheer. Dit commentaar en de wijze waarop wij daarmee zijn omgegaan vind u in bijlage *antwoordenH4 en Allereacties*.

Het definitieve ontwerp beheerplan (met daarin het verwerkte commentaar) kunt u downloaden via de link van we transfer: [\[link\]](#)

Beschikbaar tot: 22 september 2014

We hebben daarnaast een oplegnotitie (voor EZ/ Staatssecretaris) gemaakt per beheerplan in zuid Nederland. Daarin beschrijven wij het doorlopen proces en de eventuele politiek bestuurlijke knelpunten. Deze is bijgevoegd als bijlage 112 *Biesbosch oplegnotitie*.

Tot slot vindt u bijgesloten bijlage *000 Regio Zuid beheerplan overstijgende oplegnotitie*. Dit betreft een notitie die wij tevens naar EZ/Staatssecretaris hebben gestuurd. In deze notitie hebben wij zaken onder gebracht die beheerplan overstijgend zijn en waar in onze ogen de Staatssecretaris speciaal op moet worden gewezen. Dit heeft een nauwe relatie met de opmerkingen die gemaakt zijn in de adviesgroep, in het document *Antwoorden op opmerkingen* zijn antwoorden op een drietal opmerkingen toegelicht.

Als laatste is de aanbestedingsbrief aan u, de adviesgroep, bijgevoegd en in het kort de verdere procedure weergegeven.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e art.5.1-2e nam ens,

art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e
regionaal coördinator Natura2000

.....
E: art.5.1-2e dlq.nl
<http://www.dienstlandelijkgebied.nl>
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: art.5.1-2e
Verzonden: 6 september
Aan: art.5.1-2e zhz.nl; art.5.1-2e; art.5.1-2e (art.5.1-2e @odh.nl); art.5.1-2e
art.5.1-2e @odh.nl; art.5.1-2e; art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e
Onderwerp: beheerplan Biesbosch
Bijlagen: AllereaktiesDLG DEFINITIEF_OPTESTURENBB.pdf; antwoordenH4 - def.doc; 000 - Regio Zuid
Beheerplan overstijgende oplegnotitie.doc; 112- Biesbosch oplegnotitie.doc; antwoorden op
opmerkingen uit overleg adviesgroep.doc; aanbbriefadviesgroepen-def.doc

Collega's,

Tegen de afspraak in is het beheerplan Biesbosch afgerond zonder ons een tweede inspraakronde te gunnen. Ik ga dat proberen recht te trekken. Bij deze wil ik jullie vragen om dit plan met bijlagen toch al te bestuderen. Het commentaar hebben we hoe dan ook nodig: ofwel als input voor de tweede commentaar ronde ofwel om GS goed onderbouwd te adviseren over het al dan niet vast stellen van het ontwerpbeheerplan.

Let op: de download is beschikbaar tot a.s. zondag.

@PZH collega's: jullie hoeven niet te downloaden, ik zet de stukken in idms en stuur nog een linkje

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e
Beleidsmedewerker Natuur en Recreatie
Natura2000, natuurontwikkeling Deltanatuur

Afdeling Water en Groen | bureau Natuur en Recreatie

T art.5.1-2e
art.5.1-2e@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearchiveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Van: art.5.1-2e, art.5.1-2e (mailto:art.5.1-2e@dlg.nl)
Verzonden: maandag 15 september 2014 17:06
Aan: art.5.1-2e @H-I-Ambacht.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e; art.5.1-2e @dordrecht.nl;
art.5.1-2e @drimmelen.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @rws.nl;
art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @brabant.nl; art.5.1-2e @dordrecht.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl;
art.5.1-2e @wsrl.nl; art.5.1-2e @wsld.nl; art.5.1-2e @zlto.nl; art.5.1-2e @anwb.nl; art.5.1-2e @moerdijk.nl;
art.5.1-2e @mindef.nl; art.5.1-2e @geertruidenberg.nl; art.5.1-2e @brabant.nl;
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @ziggo.nl;
art.5.1-2e @art.5.1-2e; art.5.1-2e @watersportverbond.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @sportvisserijzwn.nl; art.5.1-2e @live.nl; art.5.1-2e @planel.nl; art.5.1-2e @vogelwacht.eu; art.5.1-2e @casema.nl;
art.5.1-2e @otmail.com; art.5.1-2e @xs4all.nl; art.5.1-2e @vvv-altenabiesbosch.nl; art.5.1-2e @macavity.nl;
art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @marikonline.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @biesboschhoeve.nl; art.5.1-2e @hotmail.com; art.5.1-2e @zlto.nl; art.5.1-2e @zonnet.nl;
art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @knjv.nl; art.5.1-2e @knjv.nl;
art.5.1-2e @delta.nl; art.5.1-2e @chello.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @bp-grondbezit.nl;
art.5.1-2e @hvcgroep.nl; art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @nuon.com;

art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @koek2.net; art.5.1-2e @gmail.com;
art.5.1-2e @biesboschmuseum.nl; art.5.1-2e @biesbosch.net; art.5.1-2e @euronet.nl; art.5.1-2e @hotmail.com;
art.5.1-2e @sportvisserijalmenbiesbosch.nl; art.5.1-2e @c asema.nl; art.5.1-2e @planet.nl; art.5.1-2e @buijsec oconsult.nl;
art.5.1-2e @rocwb.nl; art.5.1-2e @ihcmerwede.com; art.5.1-2e @ivn .nl; art.5.1-2e @kvk .nl;
art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @hotmail.nl;
art.5.1-2e @zil vermuew.nl; art.5.1-2e @kpnmail.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @buij secoconsult.nl; art.5.1-2e
art.5.1-2e @hotmail.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @gmail .com

Onderwerp: Ontwerp beheerplan Biesbosch

Geachte leden van de adviesgroep.

Het is enige tijd stil geweest vanuit onze kant, maar in de tussenliggende periode is er hard doorgewerkt aan het afronden van het beheerplan. Het met jullie hulp tot stand gebrachte concept beheerplan heeft intussen commentaar ontvangen van uit het ministerie van Economische Zaken en Staatsbosbeheer. Dit commentaar en de wijze waarop wij daarmee zijn omgegaan vind u in bijlage *antwoordenH4 en Allereacties*.

Het definitieve ontwerp beheerplan (met daarin het verwerkte commentaar) kunt u downloaden via de link van we transfer: [redacted]

Beschikbaar tot: 22 september 2014

We hebben daarnaast een oplegnotitie (voor EZ/ Staatssecretaris) gemaakt per beheerplan in zuid Nederland. Daarin beschrijven wij het doorlopen proces en de eventuele politiek bestuurlijke knelpunten. Deze is bijgevoegd als bijlage *112 Biesbosch oplegnotitie*.

Tot slot vindt u bijgesloten bijlage *000 Regio Zuid beheerplan overstijgende oplegnotitie*. Dit betreft een notitie die wij tevens naar EZ/Staatssecretaris hebben gestuurd. In deze notitie hebben wij zaken onder gebracht die beheerplan overstijgend zijn en waar in onze ogen de Staatssecretaris speciaal op moet worden gewezen. Dit heeft een nauwe relatie met de opmerkingen die gemaakt zijn in de adviesgroep, in het document *Antwoorden op opmerkingen* zijn antwoorden op een drietal opmerkingen toegelicht.

Als laatste is de aanbiedingsbrief aan u, de adviesgroep, bijgevoegd en in het kort de verdere procedure weergegeven.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e art.5.1-2e nam ens,

art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e

regionaal coördinator Natura2000

.....
E: art.5.1-2e @dlg.nl
<http://www.dienstlandelijkgebied.nl>
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aan:
Ministerie van EZ

nota

Covernotitie beheerplannen Natura2000 zuid

Met opmaak

Doel nota

Alle beheerplannen zijn voorzien van een eigen oplegnotitie waarin is beschreven hoe het proces en overleg met de mede bevoegde gezagen is verlopen en worden (indien van toepassing) politiek bestuurlijke knelpunten genoemd.

Het is echter van belang u te wijzen op enkele politiek bestuurlijke risico's en aandachtspunten die planoverstijgend zijn of waarvan wij vinden dat wij daar u nog specifiek op moeten wijzen. Tevens hebben wij de belangrijkste politiek bestuurlijke aandachtspunten per beheerplan nog even opgesomd.

Partijen hadden moeite met het doorlopen proces

Na een aanvankelijk goede start in 2008 zijn beheerplannen voor een 1^e check aangeboden aan Uw ministerie. Het proces kwam echter stil te liggen tot aan de herfst van 2013 omdat eerst PAS-gebiedsanalyses moesten worden opgesteld. In de herfst van 2013 is het proces opnieuw en in hoog tempo opgestart vanwege de geplande deadline van zomer 2014. Dit hoge tempo had tot gevolg dat bij sommige partijen (met name natuurbeschermingsorganisaties) in adviescommissies grote moeite bestond bij het doorleven van de voorgestelde maatregelen en het vinden en houden van draagvlak hiervoor binnen de eigen organisatie(s). Het ging dus niet om de aard van de maatregel maar om het doorleven daarvan en het laten landen in de eigen organisatie. Ook de provincie Noord Brabant heeft te kennen gegeven dat zij moeite hadden met het proces. Zij hadden graag meer afstemming gezien. Dit gaat dan over de mate van detaillering; de PAS; uiteenlopende plannings.

Politiek bestuurlijke aandachtspunten op provincie provinciaal niveau

Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft zowel inhoudelijk als procedureel moeite met de in deze provincie opgestelde beheerplannen.

De inhoudelijke moeite richt zich op een aantal aspecten. Het eerste aspect betreft de uitvoerbaarheid van met name maatregelen die voortvloeien uit de PAS. Omdat de PAS een bindend/ dwingend karakter heeft ziet men dit als een verplichting waar soms onmogelijk aan kan worden voldaan. Overigens vindt niet alleen de provincie Noord Brabant dat maar ook andere partijen in de adviesgroepen (NB-organisaties;

milieugroepen, waterschappen etc.). Voorbeelden hiervan zijn de noodzaak van realisering van grote oppervlakten EHS voordat hydrologische maatregelen kunnen worden genomen. Dit kan nooit voor 100% gegarandeerd worden en dus komt de haalbaarheid van de PASmaatregelen in BP1 onder druk. Een ander voorbeeld is de sfeer van vrijwilligheid die altijd heeft geheerst tussen de provincie Noord-Brabant, de waterschappen en de boeren voor wat betreft het treffen van hydrologische maatregelen rondom verdrogingsgevoelige natuur. Het karakter van dit soort bestuurlijke afspraken wordt geschonden door de afdwingbaarheid van de PAS. Op de tweede plaats heeft de provincie Noord-Brabant moeite met de opbouw en samenstelling van de hoofdstukken 4. Het gaat hier dan om het huidig gebruik, de wijze van inventariseren en de wijze waarop DLG/SBB het in samenspraak met EZ uiteindelijk hebben opgeschreven.

Datum
2-1-2024

De procedurele moeite richt zich met name op de snelheid in het laatste half jaar. De afstemming met de provincie Noord-Brabant kwam hierdoor in de knel. Dit leidde tot ambtelijke irritaties. Voorbeeld hiervan is dat het inhoudelijke commentaar van de provincie tot DLG kwam op het moment dat de beheerplannen al in concept waren opgeleverd aan EZ (1^e decharge).

Provincie Limburg

Alle beheerplannen zijn verzonden aan de provincie Limburg (als bevoegd gezag) met het verzoek om commentaar. Tot op heden is daar geen reactie op gekomen.

Provincie Zuid Holland

De provincie Zuid-Holland is alleen betrokken bij het beheerplan de Biesbosch. Zij zaten in de adviesgroep

Politiek bestuurlijke aandachtspunten op beheerplan niveau

Advies adviesgroep Strabrecht

Ondanks de status van de adviesgroepen zijn er een 2-tal adviesgroepen in Brabant die het belangrijk vonden om een eigen advies te geven. Per abuis is het advies van Strabrecht op DLG papier terecht gekomen (dit was niet de bedoeling). Dit is dus geen DLG advies. Wij sturen dit advies mee zodat u weet hoe deze adviesgroep denkt over bepaalde zaken.

De hoofdlijn van het advies is als volgt :

Proces : De adviesgroep geeft aan dat zij moeite had met het hoge tempo in de afgelopen periode; dat het opnemen van de PAS gebiedsanalyse het plan niet goed leesbaar maakt en dat in het proces geen oog is geweest voor de gewone burger. Zij vragen aandacht hiervoor in de vervolg communicatie.

PAS : De adviesgroep geeft aan helaas geen zicht te hebben gekregen in de ontwikkelruimte die er gaat ontstaan voor de landbouw.

Haalbaarheid en betaalbaarheid : de adviesgroep gaat er van uit dat partijen voldoende gefaciliteerd worden om niet alleen de maatregelen maar ook de monitoring daadwerkelijk uit te voeren.

Bestaand gebruik : De systematiek van toetsing van het huidige gebruik is tijdens het proces gewijzigd. De adviesgroep maakt zich zorgen over het feit dat het nu aan de inschatting van de initiatiefnemer/gebruiker is overgelaten of men nu wel of niet is vrijgesteld (aanvragen NB-wet vergunning).

Datum
2-1-2024

Deel van de maatregelen al uitgevoerd : Tijdens de opstelling van het beheerplan zijn een deel van de interne maatregelen al uitgevoerd.

Eindadvies : de adviesgroep Strabrecht adviseert het bevoegd gezag het beheerplan vast te stellen met inachtnaam van de zaken die zijn genoemd in haar brief.

Advies adviesgroep de Peelen

Ook de adviesgroep de Peelen is met een advies gekomen. De voorzitter van deze adviesgroep heeft dit advies separaat aan u verzonden. Voor de zekerheid is een kopie hiervan bijgesloten bij deze nota. De hoofdlijn van het advies is als volgt :

Proces en communicatie : De adviesgroep vindt het jammer dat het proces enerzijds zo lang heeft geduurd en anderzijds dat er zeer weinig tijd is uitgetrokken om tot draagvlak in de regio te komen. Zij adviseert daarom om een breed opgezet communicatie traject in te zetten bij de vaststelling. Ook het opstellen van een publieksvriendelijke samenvatting hoort daarbij.

Hydrologische maatregelen: De natuur en milieugeleding (werkgroep behoud de Peel) zet grote vraagtekens bij het vereffenen van nadelige effecten met mitigerende maatregelen. Dit is volgens hen strijdig met de Habitatrichtlijn. Meerdere geledingen binnen de adviesgroep constateren dat er nog onduidelijkheden zijn en twijfelen aan de effectiviteit daarvan. De adviesgroep adviseert daarom ook om de 1^e beheerplanperiode te gebruiken voor studies/onderzoeken die thans gerezen twijfels kunnen wegnemen dan wel kunnen leiden tot een aanscherping van het pakket van maatregelen. De adviesgroep ziet graag dat de procesgang zoals neergelegd in het Deltaplan Hogere Zandgronden hierbij als leidraad wordt genomen

Juridische en financiële borging : Zijn de voorgenomen maatregelen voldoende afdwingbaar ?

Haalbaarheid en betaalbaarheid : de adviesgroep gaat er van uit dat partijen voldoende gefaciliteerd worden om niet alleen de maatregelen maar ook de monitoring daadwerkelijk uit te voeren (er is gewerkt met normkosten; werkelijke kosten kunnen afwijken).

Systematiek toetsing bestaand gebruik : De uiteindelijk gehanteerde systematiek waarbij alleen bestaande activiteiten die een negatieve invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen worden getoetst (i.pl.v. en limitatieve lijst) zal er toe leiden dat initiatiefnemers/gebruikers zelf moeten inschatten of men wel of niet is vrijgesteld voor het aanvragen van een NB-wet vergunning.

Eindadvies : Met inachtnaam van de gemaakte opmerkingen adviseert de adviesgroep vast te stellen en in procedure te brengen. De adviesgroep gaat er echter ook van uit dat één of meerdere partijen bij tijdens het vaststellingsproces nog met zienswijzen zullen komen.

Bunder- en Elsloërbos: motie Graus

Datum
2-1-2024

Als maatregel in het beheerplan is opgenomen een 300 meter zone waarin niet meer bemest zou mogen worden (instandhouding Kalktufbronnen). In overleg met de LLTB is een procesafspraken opgenomen in het concept beheerplan. Deze procesafspraken houdt in dat in de 1^e periode van de 1^e uitvoeringsperiode nog naar alternatieven wordt gezocht. Evengoed vindt de LLTB dat er in de afgelopen periode (in de aanloop naar het opstellen van het beheerplan) te weinig serieus naar alternatieven is gekeken en dat er teveel dwang in de procesafspraken zit. Dit heeft geleid tot de indiening van een motie in de 2^e kamer. Op dit moment wordt gewerkt aan de beantwoording van die motie.

Beheerplan overstijgend commentaar/advies

Toezicht en handhaving

Iedereen ziet het belang van toezicht en handhaving. Omdat we in de beheerplannen uitgaan van het feit dat toezicht en handhaving zijn geregeld, zijn deze aspecten niet opgenomen in het beheerplan. In de praktijk bestaat er grote zorg over toezicht en handhaving omdat men daar en tekort ziet aan mensen en of middelen. In adviesgroepen werd dan ook aangedrongen op het opnemen van maatregelen (middelen) met betrekking tot toezicht.

Voor wat betreft handhaving is het belangrijk dat er straks ook echt wordt gehandhaafd. We hebben weliswaar in verschillende plannen opgeschreven dat bevoegde gezagen handhavingsplannen moeten gaan opstellen. Maar welke garantie heeft men ?

Monitoring

Er wordt in de komende jaren veel geld en mankracht ingezet bij de uitvoering van de beheerplannen. Belangrijk bij al deze inspanning is te bepalen of aan abiotische randvoorwaarden wordt voldaan of dat er toch nog aanvullend extra acties noodzakelijk zullen blijken te zijn. Of als aan alle abiotische randvoorwaarden is voldaan, wat dan andere oorzaken kunnen zijn (bij het niet halen van doelen). Hierbij is een goed doordacht monitoringssysteem onontbeerlijk. Wij gaan er van uit dat EZ als systeemverantwoordelijke en de Provincies als uitvoeringsverantwoordelijken dit van harte onderschrijven. Alle betrokken partijen bij de uitvoering zouden hiervoor in gezamenlijkheid moeten optrekken. (SBB heeft meetnetten, de waterschappen hebben meetnetten, de provincies hebben meetnetten). Afstemming hierover en het delen van data is in het Natura2000 proces onontbeerlijk.

Aan:
Ministerie van EZ

Datum
5 augustus 2014

nota

oplegnotitie definitief eindconcept ontwerpbeheerplan
Biesbosch

Deze oplegnotitie maakt een integraal deel uit van het beheerplan voor dit gebied. Aanvullende informatie, zoals de samenstelling van bijvoorbeeld adviesgroepen kunt u terugvinden in dit beheerplan.

Stadium van afronding

De opmerkingen uit de overlegondes zijn verwerkt. Tevens is een samenvatting van de laatste versie van de PAS-gebiedsanalyse (Aerius 1.6) als hoofdstuk 5 in het concept beheerplan opgenomen.

Beschrijving van het doorlopen proces

Eind 2007 is gestart met het opstellen van het beheerplan voor het N2000 gebied de Biesbosch. Er is met de adviesgroep drie keer gesproken over de opgestelde conceptteksten voor het plan. Het concept beheerplan voor het Natura 2000-gebied Biesbosch is in 2009 aangeboden voor een check van het ministerie van LNV. De opmerkingen die toen zijn gemaakt zijn verwerkt in het concept beheerplan. Hierna heeft het proces met de streek stilgelegen vanwege het feit dat voor alle N2000-gebieden een PAS-gebiedsanalyse moest worden opgesteld. In die periode heeft het SBB wel al maatregelen opgepakt om uit te voeren. In **september 2013** is het gebiedsproces weer gestart en in november 2013 zijn alle aanpassingen, met name de hoofdstukken bestaand gebruik en de PAS-gebiedsanalyse, besproken met de adviesgroepleden. Het concept beheerplan is in **februari 2014** besproken in de adviesgroep. Vanuit de adviesgroep zijn diverse reacties ontvangen en de opmerkingen zijn besproken in de adviesgroep van februari 2014 en waar relevant verwerkt in het concept. De reacties, het concept beheerplan en deze oplegnotitie zijn aan de adviesgroep toegezonden.

Overleg met medebevoegd gezag en klankbordgroep

Inhoudelijke discussiepunten bij de totstandkoming van het plan zijn voorgelegd aan een adviesgroep, die het projectteam heeft geadviseerd en het plan heeft beoordeeld op uitvoerbaarheid.

Voor expertise op het gebied van vegetatie en voor specialistische gebiedskennis heeft het projectteam concept versies ter borging voorgelegd aan externe specialisten.

De samenstelling van de adviesgroep als ook de geraadpleegde personen/instanties staan vermeld in de bijlage van het beheerplan.

Datum
5-8-2014

De provincie Noord-Brabant is als lid van In de adviesgroep met name in de opstartfase vanaf 2008 actief betrokken geweest. In 2013 heeft de provincie Noord-Brabant reactie gegeven op de aangeboden concepten en stukken zoals deze zijn toegezonden en behandeld in de adviesgroepen.

In de 3^e adviesgroep op 2 april 2014 zijn de reacties besproken op het beheerplan Het definitief concept beheerplan en deze oplegnotitie zijn aan de adviesgroep toegezonden.

De adviesgroep heeft aangedrongen op een aanpassing van het concept beheerplan op een 3-tal punten :

Er bestaat grote zorg over de verminderde handhavingsbudgetten

gecombineerd met een toenemende recreatiedruk. De adviesgroep stelt dat het bereiken van de instandhoudingsdoelen mede afhankelijk is van het opvoeren van maatregelen (en dus budget) die handhaving omvatten.

→ DLG heeft hier als volgt op gereageerd : *"De zorg van de toename van recreatie is opgenomen als aandachtspunt in hoofdstuk 3. De zorg van budgetten kunnen wij niet als zodanig formuleren in het beheerplan omdat deze budgetten aangesproken worden vanuit verantwoordelijke instanties. Uit de analyse van de instandhoudingdoelen (van het definitieve aanwijzingsbesluit 15-7-2013) blijkt dat er momenteel geen knelpunt is voor de instandhoudingdoelen qua recreatieve druk. Hierom kunnen wij de wens voor extra budget niet opnemen in het beheerplan, dit neemt niet weg dat wij wel degelijk beseffen dat het budget fors is geslonken. Bij elk beheerplan dat wij maken in Nederland schrijven we een korte notitie voor de staatssecretaris. Hierin vestigen wij haar aandacht op gebiedsspecifieke aandachts- of politiek bestuurlijke knelpunten. De zorg rondom handhaving zullen wij in deze notitie opnemen."*

Aan het einde van de 1^e beheerplan periode zal er een monitoringsprogramma worden uitgevoerd. Er zal worden geëvalueerd of de uitgevoerde maatregelen hebben geleid tot het beoogde resultaat. Mocht uit deze evaluatie blijken dat een te kort aan handhaving leidt tot een aantasting van de beheerdoelen kunnen er op dat moment aanvullende maatregelen worden genomen."

Door de Provincie Zuid-Holland wordt aangegeven dat zij de maatregelen waarover zij een overeenkomst hebben gesloten met Staatsbosbeheer exact en 1 op 1 worden overgenomen in het beheerplan.

→ DLG heeft hier als volgt op gereageerd : *"Het beheerplan en de gebiedsanalyse voor de PAS gaat uit van de analyse op basis van de instandhoudingdoelen en er worden slechts maatregelen opgenomen als er knelpunten zijn voor deze instandhoudingdoelen uit het aanwijzingsbesluit. Indien er geen knelpunt is ten aanzien van de realisering van de instandhoudingdoelen wordt er geen maatregel opgenomen."*

Voor de PAS zijn hiervoor de herstelstrategieën opgesteld. Hierin worden voor knelpunten als gevolg van het teveel aan stikstofdepositie bewezen maatregelen opgesomd. Een aantal maatregelen, die in de overeenkomst staan tussen Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland komen niet in de herstelstrategieën voor de diverse habitattypen voor. Denk hierbij aan maatregelen als het graven van een poel; het maken van een aanlegsteiger en het opruimen afval na

overstroming. Dat deze maatregelen nuttig zijn staat buiten kijf, maar vallen niet onder de PAS.

Als de beheerplannen zijn vastgesteld worden er door de provincies uitvoeringsovereenkomsten gesloten met o.a. terreinbeherende organisaties en waterschappen. De maatregelen uit de beheerplannen zullen hierin worden overgenomen (al dan niet met een verfijning in tijd en geld). Dat daarnaast nog extra maatregelen worden afgesproken is goed voor het gebied maar niet noodzakelijk voor de instandhoudingdoelen. Dit betekent dat de maatregelen in het beheerplan niet perse een op een hetzelfde hoeven te zijn als de afgesproken maatregelen tussen de provincie Zuid-Holland en Staatsbosbeheer."

Datum
5-8-2014

De adviesgroep dringt aan op de opname van een kaart met bestaand gebruik.

Hierop heeft DLG als volgt gereageerd :

"Eerder is door de voormalige projectleider (DLG) in de 1^e en 2^e adviesgroep bijeenkomst toegelicht hoe vanuit beheerplannen wordt omgegaan met bestaand gebruik. De lange lijst met bestaand gebruik is verdwenen, deze lijst was immers nooit compleet en er bleef discussie over. Hetzelfde geldt ook voor een kaart met bestaand gebruik, ook een kaart zal niet kloppen. Dit blijkt alleen al uit het commentaar wat er op de kaart is geleverd. Om te voorkomen dat er verkeerde conclusies uit de kaart worden getrokken is deze in de uiteindelijke versie van het beheerplan weggelaten (om inhoudelijke redenen maar ook omdat er ten onrechte juridische consequenties aan worden verbonden).

De controle taak is aan het bevoegd gezag in het gebied. Deze hebben ieder voor hun eigen bevoegdheden inzicht in afgegeven vergunningen en toegestane activiteiten. De meeste huidige activiteiten in en rond de Natura 2000-gebieden hebben geen directe of geen wezenlijke relatie met de knelpunten. Deze activiteiten kunnen wat het beheerplan betreft worden voortgezet zolang ze niet wezenlijk veranderen. Het bestaand gebruik met uitzondering van activiteiten zoals genoemd in hoofdstuk 4 kunnen wat het beheerplan betreft zonder natuurbeschermingswet vergunning doorgang vinden"

Overleg met Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer maakte zowel deel uit van zowel het projectteam, als van de adviesgroep en heeft daar haar inbreng geleverd. Na verwerking van de opmerkingen heeft zij verder geen aanvullingen op het beheerplan.

Politiek/bestuurlijke knelpunten

Op dit moment zijn er geen grote bestuurlijke geschilpunten.

Overige opmerkingen

Zowel het concept beheerplan van november 2013 als het nu voorliggende zijn toegestuurd aan de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland

Dienst Landelijk Gebied
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20003, 3502 LA Utrecht

Leden van de adviesgroep
N2000 beheerplannen

**Kernteam Noord-Brabant
Midden**

Prof. Cobbenhagenlaan 125
5037 DB Tilburg
Postbus 1180
5004 BD Tilburg
www.dienstlandelijkgebied.nl

T [art.5.1-2e](#)
F [art.5.1-2e](#)

Datum 29 augustus 2014
Betreft definitieve ontwerp Natura2000 beheerplan

Geachte leden van de adviesgroep,

Als lid van de adviesgroep N2000 bent u in de gelegenheid gesteld om uw reactie op het concept-beheerplan N2000 te geven. DLG heeft het concept beheerplan ook voor commentaar voorgelegd aan het ministerie van Economische Zaken, Staatsbosbeheer (centrale directie) en de verschillende provincies. Het ontvangen commentaar is door DLG verzameld, beoordeeld en verwerkt in het concept beheerplan. De door u ingebrachte opmerkingen zijn besproken in de laatste bijeenkomst van de adviesgroep. De verbeterde versie van het beheerplan is nu door DLG aan het ministerie van Economische Zaken opgeleverd en heet vanaf nu "ontwerp beheerplan Natura2000".

Hierbij ontvangt u het ontwerp beheerplan Natura2000. Als bijlage hebben wij de opmerkingen van EZ, Staatsbosbeheer en provincie toegevoegd. Tevens is aangegeven hoe dit commentaar is verwerkt in het ontwerp beheerplan Natura2000.

Het ministerie van Economische Zaken is voornemens de ontwerp beheerplannen (in heel Nederland) dit najaar in de inspraak procedure te brengen. Zodra wij iets meer weten over de organisatie daarvan stellen we u daarvan op de hoogte.

Met het afronden van het schrijfproces, eindigt ook de rol van de adviesgroep. De adviesgroep N2000 wordt bij deze dan ook opgeheven. Tot slot wil u daarom, bedanken voor uw voortdurende inzet en grote betrokkenheid in de adviesgroep. Mochten er nog opmerkingen zijn op het beheerplan dan kunt u deze inbrengen bij Ministerie van Economische Zaken, RRE, tav [art.5.1-2e](#) postbus 20401, 2500 EK Den Haag ([art.5.1-2e](#)).

Met vriendelijke groet,

[art.5.1-2e](#) [art.5.1-2e](#), regionaal coördinator.

prov	opmdoor	beheerplan	Hfst/alg	opmerking	reactie DLG
Nb	provNBR	Biesbos	h3	Hoe zit het met de typische soorten? Ik neem aan dat die wel verdwijnen waardoor je kwaliteit wel degelijk achteruit gaat.	de laatste tekst er nog eens op nagelezen en dit fenomee n staat er.
Nb	provNBR	Biesbos	h3	readactionele opm. zie komm-doc	verwerkt
Nb	provNBR	Biesbos		readactionele opm. zie komm-doc	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	5.3 gemeentelijke plannen	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	readactionele opm. zie komm-doc	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	5.4.1 Beheer en vegetatiestructuur	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	readactionele opm. zie komm-doc	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	5.6.5 Niet vergunningplichtige act - wel mitigatie	
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Al vaker opgemerkt in andere beheerplannen. Volgens mij is wanneer er sprake is van mitigatie ook altijd sprake van een vergunningplicht en spreekt dit hier elkaar dus tegen.	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Recreatie onderbouwen met een kaart. Als er namelijk ergens een nieuw wandelpad blijkt, zou dit best vergunningplichtig kunnen zijn/worden.	H4 is geheel herzien en in met EZ afgesproken format gezet.
Nb	provNBR	Biesbos	h4	een grote negatieve invloed, dus wel een negatief effect. Daarmee zou dit niet in deze categorie kunnen vallen. Of anders formuleren, of opnemen in andere categorie.	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Nav tekst dat dit niet van toepassing is: ?? echt niet? Is er bijv. geen sprake van beroepsvisserij, inspectievluchten oid (kijk ook eens naar andere beheerplannen Rijkswateren)? Categorie 1 en categorie 2 zijn van wezenlijk belang voor vergunningverlening. Daar heeft het beheerplan namelijk een meerwaarde. Ik kan me niet voorstellen dat hier niets onder te vatten is. Zonder invulling van deze 2 categorieën mis ik straks een deel van mijn beoordelingskader. Het gebied is groot met veel activiteiten deze zou je onder de categorieën terug willen zien.	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4		
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Graag een kenmerk noemen van het besluit.	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Lozingen : En dus... wat zeg je hiermee, dat het daarmee niet meer getoetst hoeft te worden aan de Nbwet? Of dat dit ook getoetst moet worden?	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h4	Te summier. De kop geeft aan dat er wel mitigatie vereist is. Wat versta je daar dus onder? Wat is de verandering die noodzakelijk is? Meer uitschrijven en op een soort beheerkaart aangeven zodat duidelijk is wat waar en hoe iets vergunningvrij is.	verwerkt waar van toepassing / H4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	h5	div opmerkingen	Mogen we niet wijzigen. De tekst beoogd een weergave te zijn van de PAS-GA zoals die begin dit jaar is opgeleverd aan EZ.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	... achteruitgang functie voor kolganzen ...Dit zou dus kunnen leiden tot het aanpassen van je IHD.	zou kunnen, maar dat is niet an het beheerplan. Te zijner tijd zullen de doelen landsbreed worden geevalueerd.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 1 ... neg effect donderpad: n wat ga je daarvoor doen? Deze zit al in de knel, ga je dan het IHD nog wel halen? Zal het geen voorwaarde moeten zijn dat door deze maatregel het IHD van de rivierdonderpad niet in gevaar mag komen?	het betreft een zeer klein deel van het habitat van de donderpad. De staat van instandhouding wordt hier niet echt door geschaad (wel door andere zaken - zoals het oprukken van exotischegrondels)
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 3: In het voorgaande wordt het als een of/of maatregelenpakket gepresenteerd, hier als en/en maatregelpakket.	dat zien wij anders. Beide maatregleen uitvoeren.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 4 : Wil je je in dit beheerplan conformeren aan deze maatregel die geheel extern wordt uitgevoerd? Wat als het niet doorgaat?	de maatregel is noodzakelijk om de doelen te halen. Dat is de reden dat een maatregel genoemd wordt.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 5 : Ik begrijp niet waarom je deze al opneemt. Je geeft zelf al aan dat het pas geldt vanaf de 2 ^e beheerplanperiode. Daarnaast is dit bedoelt als maatregel als de processen uitblijven van periodiek terugzetten door de natuur zelf. Dit hangt dus geheel af van punt 4 (Kierbesluit) hoe dat uitpakt en of je dus als mens punt 5 dus nog wel nodig hebt.	Beheerplan gaat over meer planperiodes en heeft als doel om al dan niet in 1 planperiode de doelen te realiseren. Kierbesluit: onvoldoendedynamiek weten we nu al. 1e planperiode detailleren waar de maatregel wordt uitgevoerd (detailleren) en plan maken om werk metwerk te maken voor het af te voeren materiaal.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 7 : Hoe stimuleer je dit? Komen ze nu al voor? Ree, konijn)	doel is niet om juist reen en konijnen te stimuleren, maar beheerder er op te focussen dat de hele begrazing beter moet worden gefinetuned. Onderdeel van zijn scherpere blik is ook het bestaan van dergelijke herbivoren.
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 9: Mis hier een stukje monitoring/flexibiliteit als de nalevering gestopt is zou je toch terug moeten kunnen naar 1 keer per jaar? (beheer hooilanden)	aangevuld
Nb	provNBR	Biesbos	h6	7.3 Maatregelen mtr 15 (real hardhoutoibos) : Waar ??	bestaand areaal - zie habitatkaart
Nb	provNBR	Biesbos	h6	Ad Sectorbeschr soc. Econ. Paragraaf... de meeste landbouwbedrijven kunen doorgaan. ---- welke dan niet ?	dat hangt van de PAS af
Nb	provNBR	Biesbos	h6	beroepsvisserij nav 1e alinea: ... en dus is het tot die tijd vergunningplichtig ??	nee - dan had het in H4 gestaan.
Nb	provNBR	Biesbos		H Kader voor vergunnigverlening par. Recreatie: Daarnaast is conform artikel 2 Nbwet Zuid-Holland in sommige gevallen het bevoegd gezag.	aangevuld
Nb	provNBR	Biesbos		redactionele opmerkingen - zie hun commentaardoc	gewijzigd
Nb	provNBR	Biesbos	h4	We vind het het niet invullen van de paragrafen 5.7/5.8/5.9 een knelpunt. Het betreft de zaken die vrijgesteld zouden kunnen worden met het beheerplan. In het beheerplan staat hier bijna niets opgenomen. Terwijl er toch het nodige gebeurt in het gebied, denk aan drinkwaterwinning (niet of nauwelijks iets over opgenomen in het beheerplan)/recreatie/beroepsvisserij etc. etc. Deze paragrafen zouden juist voor vergunningverlening meerwaarde hebben, door het zo (niet) in te vullen, zie ik voor de uitvoeringspraktijk vergunningverlening weinig meerwaarde. Hier moet wat ons betreft echt nog wat gebeuren.	hoofdstuk 4 is geheel herzien
Nb	provNBR	Biesbos	alg	provincie brabant heeft gereageerd op een ouder concept dan hetgeen aan EZ is opgeleverd.	

Dienst Landelijk Gebied
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20003, 3502 LA Utrecht

Adviesgroep de Biesbosch

**Kernteam Noord-Brabant
Midden**

Prof. Cobbenhagenlaan 125
5037 DB Tilburg
Postbus 1180
5004 BD Tilburg
www.dienstlandelijkgebied.nl

T [art.5.1-2e](#)
F [art.5.1-2e](#)

Datum 22 april 2014

Betreft Reactie op afspraken 3e adviesgroep bijeenkomst Biesbosch

Geachte leden,

In de adviesgroepbijeenkomst van 2 april zijn een aantal onderdelen aanbod gekomen waarop wij graag de stand van zaken willen toelichten.

Handhaving en toenemende recreatiedruk

In het overleg is besproken dat voorgesteld wordt om de nieuwe trend van recreatie en verminderde handhavingbudgetten voor het gebied worden opgenomen in het beheerplan of indien dit niet mogelijk is in de begeleidende notitie.

De zorg van de toename van recreatie is opgenomen als aandachtspunt in hoofdstuk 3. De zorg van budgetten kunnen wij niet als zodanig formuleren in het beheerplan omdat deze budgetten aangesproken worden vanuit verantwoordelijke instanties. Uit de analyse van de instandhoudingdoelen (van het definitieve aanwijzingsbesluit 15-7-2013) blijkt dat er momenteel geen knelpunt is voor de instandhoudingdoelen qua recreatieve druk. Hierom kunnen wij de wens voor extra budget niet opnemen in het beheerplan, dit neemt niet weg dat wij weldegelijk beseffen dat het budget dusdanig is geslonken. Dit punt van zorg nemen we op in de opleg notitie van het beheerplan aan de staatssecretaris. Mocht uit de evaluatie van de 1^e beheerplanperiode blijken dat het een knelpunt is geworden dan kunnen er op dat moment aanvullende maatregelen worden genomen.

Opnemen maatregelen uit overeenkomst SBB en Provincie Zuid-Holland

In de opmerkingentabel was al aangegeven dat de maatregelen elkaar niet veel ontlopen en de kosten ook redelijk overeenkomen. De adviesgroep wil dat de maatregelen uit de overeenkomst exact worden overgenomen.

Het beheerplan en de gebiedsanalyse voor de PAS gaat uit van de analyse op de instandhoudingdoelen en er worden slechts maatregelen opgenomen als er knelpunten zijn voor deze instandhoudingdoelen uit het aanwijzingsbesluit. Indien er geen knelpunt is ten aanzien van de realisering van de instandhoudingsdoelen wordt er geen maatregel opgenomen.

Voor de PAS zijn hiervoor de herstelstrategieën opgesteld. Hierin worden voor knelpunten als gevolg van het teveel aan stikstofdepositie bewezen maatregelen voorgesteld. Een aantal maatregelen, die in de overeenkomst staan komen niet in de herstelstrategieën voor de diverse habitattypen voor, bv het graven van een poel, maken van een aanlegsteiger, opruimen afval na overstroming. Dat deze maatregelen nuttig zijn staat buiten kijf, maar vallen o.i. niet onder de PAS.

De beheersplannen met het maatregelenpakket zijn leidinggevend. Met de beheersplannen wordt vanuit de analyse en knelpunten, maatregelen voorgesteld met bijbehorende kosten ramingen. Hieruit komen de uitvoeringsovereenkomsten die de provincie met de TBO's en de waterschappen afsluit. Daarin gaat het over werkelijke kosten. Zo zien wij ook de overeenkomst tussen Zuid-Holland en SBB.

Kaart met bestaand gebruik

In de adviesgroep overleg is aangegeven dat voor toetsing een kaart met bestaand gebruik gewenst is.

Eerder is door [art.5.1-2e](#) in de 1^e en 2^e adviesgroep bijeenkomst toegelicht hoe vanuit beheersplannen wordt omgegaan met bestaand gebruik. De lange lijst met bestaand gebruik is verdwenen, deze lijst was immers nooit compleet en er bleef discussie over. Hetzelfde geldt ook voor een kaart met bestaand gebruik, ook een kaart zal niet kloppen, want wat is bestaand gebruik. De controle taak is aan het bevoegd gezag in het gebied. Deze hebben ieder voor hun eigen bevoegdheden inzicht in afgegeven vergunningen en toegestane activiteiten. Daarom wordt in het beheerplan uitgegaan dat:

De meeste huidige activiteiten in en rond de Natura 2000-gebieden hebben geen directe of geen wezenlijke relatie met de knelpunten. Deze activiteiten kunnen wat het beheerplan betreft worden voortgezet zolang ze niet wezenlijk veranderen. Zie hiervoor het beheerplan, hoofdstuk 4.

Opmerkingen EZ met betrekking tot hoofdstuk4.

Door EZ zijn bij alle beheerplannen in totaal ruim 70 opmerkingen geplaatst. Deze opmerkingen hebben betrekking op de volgende aspecten :

1. Er is binnen DLG geen eenduidige indeling in categoriën toegepast

Aanvankelijk is door DLG de notitie "Rijkslijn bestaand gebruik; september 2011" gebruikt en de opvolger hiervan "Bestaand gebruik en beheerplannen Natura 2000; juni 2012". De categorie indeling hieruit is gebruikt. In de praktijk is daar nog categorie 0 bijgekomen "niet-vergunningplichtige activiteiten met geen of positieve effecten".

Als er geen sprake is van een project is met de inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet de vergunningplicht voor bestaand gebruik vervallen (er kunnen wel passende maatregelen worden opgelegd door het bevoegd gezag via een aanschrijving). Bestaand gebruik is nu dus ook vergunningvrij als deze niet opgenomen is in een beheerplan (dat moest voorheen wel wilde deze vergunning vrij zijn). In de notitie "bestaand gebruik en beheerplannen Natura2000" staat dan ook dat opname van bestaand gebruik (zonder significante effecten) niet noodzakelijk is. Deze lijn hebben wij gevolgd. Te meer ook dat men nooit compleet kan zijn (uitputtende lijsten).

2. Het koppelen van activiteiten aan knelpunten

In de notitie "bestaand gebruik ; juni 2012 etc" wordt ook geadviseerd om "nog meer focus aan te brengen in de inventarisatie en de beoordeling van activiteiten : direct inzoomen op de knelpunten en sleutelfactoren voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen en het gebruik dat daar een (negatieve) relatie mee heeft. Daardoor wordt ook direct naar de relatie tussen de verschillende activiteiten gekeken die samen één knelpunt vormen". Deze lijn hebben wij gevolgd : De signalering van knelpunten voor de doelen is aan het einde van hoofdstuk 3 samengevat. Dit loopt als een rode lijn door in hoofdstuk 4 (hier zijn de activiteiten gekoppeld aan de gesignaleerde knelpunten. de activiteiten zijn gekoppeld aan knelpunten.

3 Het ontbreken van een bijlage waaruit blijkt volgens welk kader en hoe de activiteiten zijn getoetst

Het is voldoende om binnen de tekst gekwantificeerd en navolgbaar aan te geven om hoeveel grondwaterstand verandering het bijvoorbeeld gaat. Blijkens de reacties was dit niet overal even scherp geformuleerd. Dit hebben wij aangescherpt. Het is dus niet nodig om hierover een aparte bijlage op te nemen.

4. De activiteiten die knelpunten veroorzaken met betrekking op Stikstofdepositie worden genoemd in H5" staat er : deze worden echter niet behandeld in H5

Wij zijn van mening dat deze wel worden behandeld. Er kan echter een discrepantie zijn ontstaan tussen het beheerplan als geheel en hoofdstuk 5 (PAS gebiedsanalyse) omdat deze een eigen vaststellingsproces kende. Hierdoor werd hoofdstuk 5 onveranderlijk terwijl de rest van het beheerplan wel (tot het laatste moment) bleef veranderen (voortschrijdend inzicht; discussies met adviesgroepen. Belangrijker is echter dat N-activiteiten niet worden beoordeeld/ vergund worden via dit plan maar via het toekennen en uitdelen van ontwikkelruimte. Daar is apart Rijks- en Provinciaal beleid voor ontwikkeld.

5. Dit beheerplan voldoet wel aan de wettelijke eisen (art. 19a, eerste lid, Nbw 1998: het beheerplan kan beschrijven welke activiteiten niet leiden tot aantasting van de IHD), maar het lijkt gebruikers in het gebied heel weinig rechtszekerheid te bieden over hoe hun activiteiten worden beoordeeld. Het plan lijkt ook niet te voldoen aan de beleidsmatige eisen: het beheerplan zal aangeven welke activiteiten niet schadelijk zijn voor de IHD en dus niet vergunningplichtig zijn en welke activiteiten wel vergunningplichtig zijn.

Omdat wij geen uitputtende lijsten hebben gehanteerd mbt huidig gebruik (zonder significante) effecten en meteen de focus hebben gelegd op knelpunt gerelateerd gebruik biedt het beheerplan op dit punt inderdaad geen rechtszekerheid. Aan de andere kant als wij wel groslijsten hadden opgenomen kan dit weer leiden tot rechtsonzekerheid omdat de lijsten niet volledig konden zijn en/ of omdat er verschil van inzicht was over de exacte locatie van een activiteit.

In onze plannen zijn de knelpunt gerichte activiteiten genoemd.

From: art.5.1-2e @pzh.nl
To: art.5.1-2e @dlg.nl; art.5.1-2e @H-I-Ambacht.nl; r.g.j.m. art.5.1-2e @mi nez.nl; art.5.1-2e @ art.5.1-2e.nl;
art.5.1-2e @dordrecht.nl; art.5.1-2e @drim melen.nl; art.5.1-2e @werk endam.nl;
art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @brabant.nl;
art.5.1-2e @dordrecht.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @ws rl.nl; art.5.1-2e @ws hd.nl;
art.5.1-2e @zlto.nl; art.5.1-2e @anwb.nl; art.5.1-2e @moerdijk k.nl;
art.5.1-2e @mindef.nl; art.5.1-2e @geertruidenberg.nl; art.5.1-2e @brabant.nl;
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @staatsbosbe heer.nl; art.5.1-2e @rws .nl; art.5.1-2e @ziggo.nl;
art.5.1-2e @ art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @watersportverbon d.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @sportvisserijzwn.nl; art.5.1-2e @live.nl; art.5.1-2e @planet.nl; art.5.1-2e @vogelwacht.eu;
art.5.1-2e @casema.nl; art.5.1-2e h otmail.com; art.5.1-2e @xs4all.nl; art.5.1-2e @vvv-
altenabiesbosch.nl; art.5.1-2e @macavity.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @ marikonline.nl;
art.5.1-2e @hetnet .nl; art.5.1-2e @bi esboschhoeve.nl; art.5.1-2e @hotmail.com;
art.5.1-2e @ zlto.nl; art.5.1-2e @zonnet.nl; art.5.1-2e @g mail.com; art.5.1-2e @g mail.com;
art.5.1-2e @knjv.nl; art.5.1-2e ; art.5.1-2e @delta.nl; art.5.1-2e @chello.nl;
art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @bp-gr ondbezit.nl; art.5.1-2e @hvcgroep.nl;
art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @ nuon.com; art.5.1-2e
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @ koek2.net; art.5.1-2e @gmail.com;
art.5.1-2e @bies boschmuseum.nl; art.5.1-2e @b iesbosch.net; art.5.1-2e @ euronet.nl; art.5.1-2e h otmail.com;
art.5.1-2e @sportv isserijalmenbiesbosch.nl; art.5.1-2e @casema.nl; art.5.1-2e @planet.nl ;
art.5.1-2e @buijsecoconsult.nl; art.5.1-2e @rocwb.nl; art.5.1-2e @ihc merwede.com; art.5.1-2e @ivn.nl;
art.5.1-2e @kvk.nl; art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @hotmail.nl; art.5.1-2e @zilvermeeuw.nl ; art.5.1-2e @kpnmail.nl; art.5.1-2e art.5.1-2e .nl ;
art.5.1-2e @buijsecoconsult.nl; art.5.1-2e @hotmail.nl; art.5.1-2e @ ozhz.nl; art.5.1-2e @gmail.com;
art.5.1-2e @pzh.nl; art.5.1-2e @pz h.nl; art.5.1-2e @pzh.nl ; art.5.1-2e @odh.nl; art.5.1-2e @odh.nl;
art.5.1-2e @ozhz .nl; art.5.1-2e @lg.nl

Date: Tue, 16 Sep 2014 09:53:42 +0200

Subject: RE: Ontwerp beheerplan Biesbosch

Dag art.5.1-2e n art.5.1-2e

Het is inderdaad erg lang stil geweest en op zich is het mooi dat er weer vooruitgang is geboekt met beheerplan Biesbosch. Het gebied verdient een goed beheerplan.

Maar de gang van zaken is in strijd met de afspraken die laatste adviesgroep gemaakt zijn. Daar is afgesproken dat o.a. de provincies nog een tweede commentaarronde zouden krijgen, voordat het ontwerpplan naar de minister zou gaan voor vaststelling. Deze toezegging is in die vergadering expliciet door art.5.1-2e en on ze voorzitter art.5.1-2e bevestigd.

Voor Zuid-Holland is dit van groot belang omdat wij het plan mede moeten vast stellen, en dat kunnen we alleen doen als het plan inhoudelijk correct is en geen strijdigheden bevat met ons provinciale beleid. Ik ga ervan uit dat de omissie alsnog hersteld wordt en dat de provincie Zuid-Holland in staat gesteld zal worden om het beheerplan te bestuderen en uit te zetten bij beide omgevingsdiensten voor een tweede ronde commentaar.

Graag je reactie. Ik ben van 17 september tot en met 5 oktober op vakantie. Vanmiddag ben ik telefonisch bereikbaar. Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e
Beleidsmedewerker Natuur en Recreatie
Natura2000, natuurontwikkeling Deltanatuur

Afdeling Water en Groen | bureau Natuur en Recreatie

T art.5.1-2e
art.5.1-2e@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearchiveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Van: art.5.1-2e, art.5.1-2e (art.5.1-2e [mailto:art.5.1-2e@dlg.nl])

Verzonden: maandag 15 september 2014 17:06

Aan: art.5.1-2e @H -I-Ambacht.nl; art.5.1-2e @art.5.1-2e.nl; art.5.1-2e @d ordrecht.nl;
art.5.1-2e @drimmelen.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @werkendam.nl; art.5.1-2e @rws.nl;
art.5.1-2e @rws.nl; art.5.1-2e @brabant.nl; art.5.1-2e @dordrecht.nl; art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl;
art.5.1-2e @wsrl.nl; art.5.1-2e @wshd.nl; art.5.1-2e @zito.nl; art.5.1-2e @an wb.nl; art.5.1-2e @m oerdijk.nl;
art.5.1-2e @mindef .nl; art.5.1-2e @geertruidenberg .nl; art.5.1-2e @brabant.nl;
art.5.1-2e @ staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @ staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @r ws.nl; art.5.1-2e @ziggo.nl;
art.5.1-2e @ art.5.1-2e .nl; art.5.1-2e @watersportverbond.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @sportvisserijzwn.nl; art.5.1-2e @live.n l; art.5.1-2e @pl anet.nl; art.5.1-2e @vogelwacht.eu; art.5.1-2e @casema.nl;
art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @marikon line.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl;
art.5.1-2e @biesboschhoeve.nl; art.5.1-2e @hotmail .com; art.5.1-2e @zito.nl; art.5.1-2e @zonnet.nl;
art.5.1-2e @gmail.c om; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @knjv.nl; art.5.1-2e ;
art.5.1-2e @delta.nl; art.5.1-2e @chello.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @bp-grondbezit.nl;
art.5.1-2e @hvcgroep.nl; art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @gmail.com; art.5.1-2e @nuon .com;
art.5.1-2e @staatsbosbeheer.nl; art.5.1-2e @koek2.net; art.5.1-2e @gm ail.com;
art.5.1-2e @bie sboschmuseum.nl; art.5.1-2e @bie sbosch.net; art.5.1-2e @euronet.nl; art.5.1-2e @h otmail.com;
art.5.1-2e @sportvi sserijalmenbiesbosch.nl; art.5.1-2e @c asema.nl; art.5.1-2e @plan et.nl; art.5.1-2e @buijsec oconsult.nl;
art.5.1-2e @rocwb.nl; art.5.1-2e @ihcmerwede.com; art.5.1-2e @divn .nl; art.5.1-2e @kvk .nl;
art.5.1-2e @knrm.nl; art.5.1-2e @hetnet.nl; art.5.1-2e @h otmail.nl;
art.5.1-2e @zil vermeeuw.nl; art.5.1-2e @kpnmail.nl; art.5.1-2e @ art.5.1-2e .nl; art.5.1-2e @buij secoconsult.nl; art.5.1-2e
art.5.1-2e @hotm ail.nl; art.5.1-2e @ozhz.nl; art.5.1-2e @gmail .com

Onderwerp: Ontwerp beheerplan Biesbosch

Geachte leden van de adviesgroep.

Het is enige tijd stil geweest vanuit onze kant, maar in de tussenliggende periode is er hard doorgewerkt aan het afronden van het beheerplan. Het met jullie hulp tot stand gebrachte concept

beheerplan heeft intussen commentaar ontvangen van uit het ministerie van Economische Zaken en Staatsbosbeheer. Dit commentaar en de wijze waarop wij daarmee zijn omgegaan vind u in bijlage *antwoordenH4 en Allereacties*.

Het definitieve ontwerp beheerplan (met daarin het verwerkte commentaar) kunt u downloaden via de link van we transfer: [redacted].

Beschikbaar tot: 22 september 2014

We hebben daarnaast een oplegnotitie (voor EZ/ Staatssecretaris) gemaakt per beheerplan in zuid Nederland. Daarin beschrijven wij het doorlopen proces en de eventuele politiek bestuurlijke knelpunten. Deze is bijgevoegd als bijlage *112 Biesbosch oplegnotitie*.

Tot slot vindt u bijgesloten bijlage *000 Regio Zuid beheerplan overstijgende oplegnotitie*. Dit betreft een notitie die wij tevens naar EZ/Staatssecretaris hebben gestuurd. In deze notitie hebben wij zaken onder gebracht die beheerplan overstijgend zijn en waar in onze ogen de Staatssecretaris speciaal op moet worden gewezen. Dit heeft een nauwe relatie met de opmerkingen die gemaakt zijn in de adviesgroep, in het document *Antwoorden op opmerkingen* zijn antwoorden op een drietal opmerkingen toegelicht.

Als laatste is de aanbiedingsbrief aan u, de adviesgroep, bijgevoegd en in het kort de verdere procedure weergegeven.

Met vriendelijke groet,

[redacted] art.5.1-2e [redacted] art.5.1-2e nam ens,

[redacted] art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e

regionaal coördinator Natura2000

.....
E: [redacted] art.5.1-2e [redacted] ddlg.nl
<http://www.dienstlandelijkgebied.nl>
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: art.5.1-2e
Verzonden: 1 januari 2011 13:23
Aan: art.5.1-2e
Onderwerp: h

Hallo art.5.1-2e

Op dit moment ben ik betrokken bij het Natura 2000 Biesbosch vanwege het strategisch groenproject eiland van dordrecht. Mijn vraag aan jou: hoe staat het met het beheerplan voor dit gebied, is daar al vordering mee gemaakt? groet

art.5.1-2e
Beleidsmedewerker natuurwetgeving

Afdeling Vergunningen | bureau Bodem en Grondwater

art.5.1-2e | art.5.1-2e
art.5.1-2e dp.zh.nl

Provincie Zuid-Holland | Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Van: art.5.1-2e <art.5.1-2e@minlnv.nl>

Verzonden:

Aan:

art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e
art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e
art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e art.5.1-2e
2e art.5.1-2e

CC:

Onderwerp: B

Geachte leden van de projectgroep,

Met excuus moet ik u wederom een nieuwe datum voor de bijeenkomst van de projectgroep Natura2000 Biesbosch doorgeven:

8 november 10.30-12.30u

De datumwijziging is nodig omdat er toch enkele mensen niet op de 4e oktober aanwezig konden zijn en naar aanleiding van de bijeenkomst van de klankbordgroep eerder vandaag denkt het schrijftteam meer tijd nodig te hebben om de teksten van de hoofdstukken 4 en 6 af te ronden. Als u wilt reageren op deze mail dan kunt u uw bericht sturen aan mijn collega art.5.1-2e van Delft.

Met vriendelijke groet mede namens art.5.1-2e

art.5.1-2e

procesmanager Natura2000 Biesbosch

Dienst Landelijk Gebied
Provincie Noord-Brabant
Prof. Cobbenhagenlaan 125
5037 DB Tilburg

Postbus 1180
5004 BD Tilburg

art.5.1-2e

art.5.1-2e

E-mail: art.5.1-2e@minlnv.nl

I : www.dienstlandelijkgebied.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Notulen van de 1^e vergadering van de Projectgroep Natura 2000 Biesbosch, gehouden op 22 oktober 2009 in hotel restaurant Brabantse Biesbosch in Werkendam.

Aanwezig:

art.5.1-2e

art.5.1-2e (namens art.5.1-2e)

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Voorzitter

art.5.1-2e

Gemeente Dordrecht en Natuur- en recreatieschap de Hollandsche Biesbosch

Gemeente Drimmelen

Gemeente Werkendam

Provincie Noord-Brabant

Provincie Zuid-Holland

Staatsbosbeheer

Waterschap Rivierenland

Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat

ZLTO

Dienst Landelijk Gebied

Dienst Landelijk Gebied

Dienst Landelijk Gebied (verslag)

Afwezig:

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

LNV Regio Zuid

Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat

Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat

art.5.1-2e

Natuur- en recreatieschap de Brabantse Biesbosch

Regiegroep Recreatie en Toerisme

1. Opening, voorstelronde en vaststelling agenda

art.5.1-2eart.5.1-2e heet de projectgroep welkom op de vergadering en vraagt om tijdens de voorstelronde de verwachtingen te noemen die de projectgroepleden hebben ten aanzien van het Natura 2000-gebied de Biesbosch.

Naam	Organisatie	Verwachting
art.5.1-2e	Staatsbosbeheer, regio benedenrivieren en Biesbosch	Ze hoopt dat het Natura 2000 als keurmerk voor de goede kwaliteit van het gebied gezien wordt en niet als hindernis.
art.5.1-2e	provincie Noord-Brabant	Wil haar ervaring met het opstellen van beheerplannen voor o.a. Kampina en Loonse en Drunense duinen inbrengen. Het is belangrijk voor de vergunningverlening dat de beoordeling bestaand gebruik zo duidelijk mogelijk in het beheerplan staat. Voor het proces hoopt zij dat men vanuit belangen praat en niet vanuit persoonlijke standpunten en dat men begrip heeft voor elkaar.
art.5.1-2e	vervangt de contactpersonen vanuit Rijkswaterstaat	Voor Rijkswaterstaat is het belangrijk dat het beheer en onderhoud gewaarborgd blijven
art.5.1-2e	art.5.1-2e	Belang voor deze partij is dat er geen nadelige effecten zijn op de bedrijfsvoering.
art.5.1-2e	provincie Zuid-Holland	Wijst op het belang van de structuur van het Nationaal Park en hoopt dat kansen worden benut om het gebied iets extra's te geven zonder belangen te schaden.
art.5.1-2e	DLG (projectleider van dit beheerplan)	Hoopt gezamenlijk met partijen te komen tot een goed beheerplan.
art.5.1-2e	voorzitter	Hoopt op een goed proces waarin ieders belang tot zijn recht komt. Pleit voor aansluiting bij het Beheer- en

		inrichtingsplan Nationaal Park.
art.5.1-2e	ZLTO	Hoopt op beheerplan dat duidelijkheid biedt aan de landbouwers in en om het Natura 2000-gebied.
art.5.1-2e	natuur en recreatieschap de Hollandse Biesbosch	Hij zoekt intern uit of het de bedoeling is dat hij ook namens de gemeente Dordrecht deelneemt aan de projectgroep. Belang is het door kunnen gaan van beheer en onderhoud.
ar	gemeente Werkendam	Er speelt op vlak van Ruimtelijke Ordening heel wat rond de Biesbosch. Wil meer inzicht krijgen in de gevolgen van Natura 2000 voor bestaand en toekomstig gebruik.
art.5.1-2e art.5.1-2e	gemeente Drimmelen	De gemeente grenst aan het Natura 2000 gebied. Hoopt dat het beheerplan op een goede manier gestalte krijgt, waarbij ze de belangen van de gemeente in het oog houdt.
art.5.1-2e	waterschap rivierenland	Houdt de balans tussen doelen voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 in de gaten.

De voorzitter vraagt of men nog partijen mist in de projectgroep. art.5.1-2e mist de Brabantse Milieu Federatie. art.5.1-2e geeft aan dat BMF wel is uitgenodigd voor de projectgroep, maar wegens organisatorische en financiële redenen niet deelneemt. De Zuid-Hollandse Milieu Federatie is nog niet benaderd.

Gemeente Moerdijk zit niet in de projectgroep. Omdat deze gemeente grenst aan de Biesbosch en waarschijnlijk te maken krijgt met externe werking, wordt afgesproken dat de gemeente Moerdijk wordt uitgenodigd als agendalid van de projectgroep of lid van de klankbordgroep (actie 1.1).

Gevraagd wordt of bij de vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat kennis aanwezig is over de Noordwaard. Deze is aanwezig.

2. Toelichting proces

art.5.1-2e geeft een presentatie over de verloop van het proces. Een uitdraai van de presentaties wordt meegestuurd met de notulen (actie 1.2). Naar aanleiding van de presentatie zijn de volgende vragen gesteld:

- Waar wordt het bestuurlijk advies over het beheerplan geformuleerd?
Reactie DLG: In de projectgroep worden de discussies gevoerd over de knelpunten. De standpunten en compromissen hierover worden door de projectgroepleden teruggekoppeld naar hun bestuurders. Vervolgens is het aan de bestuurders in het overlegorgaan om een gezamenlijk bestuurlijk advies op te stellen.
- Hoe loopt de lijn tussen de klankbordgroep en de projectgroep? Kan de klankbordgroep alleen reageren via het schrijfteam?
Reactie DLG: Afsproken wordt dat schriftelijke reacties uit de klankbordgroep doorgestuurd worden naar de projectgroep.
- Komen er in de werkateliers ook lokale deskundigen?
Reactie DLG: In de werkateliers kunnen alle deskundigen, dus ook lokale deskundigen, die over het betreffende onderwerp relevante kennis hebben, zitting nemen. De projectgroep kan mensen aandragen voor de werkateliers. Het kan zijn dat er in de projectgroep een onderwerp wordt besproken waarbij wordt geconstateerd dat er kennis ontbreekt. Dan kan de projectgroep besluiten dat hier een werkatelier over gehouden moet worden.
- art.5.1-2e: In het schema lopen alle lijnen via het schrijfteam, dat geeft ze een centrale en belangrijke rol. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor het beheerplan, bij de projectgroep of bij het schrijfteam?
Reactie DLG: DLG en Staatsbosbeheer hebben gezamenlijk van LNV de opdracht gekregen om - in overleg met de streek - het beheerplan op te stellen. De verantwoordelijkheid ligt bij de projectleider van DLG.
- Hoe wordt de klankbordgroep vormgegeven?

art.5.1-2art.5.1-2e : stelt voor om het aantal bijeenkomsten van de klankbordgroep beperkt te houden en niet al te kritisch zijn over het aantal leden dat de klankbordgroep zal hebben. Belangrijker is dat het gebied de Biesbosch goed afgedekt is wat betreft de belanghebbenden en grondeigenaren.

- Er wordt opgemerkt dat sommige organisaties meerdere vertegenwoordigers hebben in de klankbordgroep.
art.5.1-2art.5.1-2e : De ZLTO is verdeeld in verschillende deelgebieden en deze elk worden vertegenwoordigd door andere leden. art.5.1-2e legt uit dat DLG nog bezig is met het definitief maken van de samenstelling van de klankbordgroep en dat er nog contact zal worden gezocht met de organisaties die meerdere contactpersonen hebben aangedragen.
- art.5.1-2e merkt op dat het bij de communicatie naar buiten toe het vreemd kan overkomen als alleen Staatsbosbeheer als beheerder wordt genoemd, terwijl er meerdere eigenaren in het gebied zijn. Dan lijkt het of het beheerplan alleen van Staatsbosbeheer komt. art.5.1-2e kan ermee instemmen dat er over de communicatie naar buiten toe goed moet worden nagedacht en dat wel moet blijken dat het beheerplan gedragen wordt door meerdere partijen. De afspraak wordt gemaakt dat als het conceptbeheerplan wordt afgerond en we staan er als projectgroep achter, dat we met zijn allen naar buiten treden. Volgende vergadering zal worden besproken hoe de communicatie concreet wordt aangepakt (actie 1.3).

3. Toelichting ontwerp-aanwijzingsbesluit en opzet beheerplan

art.5.1-2e art.5.1-2e geeft een presentatie over de opzet van het beheerplan.

- art.5.1-2e art.5.1-2e stelt de vraag hoe je uitbreidingsdoelstellingen voor elkaar kunt krijgen.
art.5.1-2e art.5.1-2e : Er moet eerst worden gekeken naar hoe het ecologisch systeem werkt in de Biesbosch en van welke factoren de standplaats van een habitatype of soort afhankelijk is. Dan kan er gekeken worden of er andere plaatsen zijn in het gebied waar deze factoren kunnen worden geoptimaliseerd, zodat ze ook geschikt worden als standplaats.
- art.5.1-2e art.5.1-2e : Als je dan spreekt over maatregelen, zijn dat dan alleen beheer maatregelen of ook inrichtingsmaatregelen?
Reactie DLG: dat kan beide. art.5.1-2e art.5.1-2e : Heeft LNV hier ook geld voor beschikbaar gesteld?
Reactie DLG: Nee. Hierop vult art.5.1-2e art.5.1-2e aan dat we eerst moeten kijken wat we willen in het gebied. Als projectgroep heb je een heleboel kennis bij elkaar en wordt er ook de nodige creativiteit verwacht. Het is niet de bedoeling geweest van de minister om meteen extra geld aan maatregelen uit te geven, maar juist om op creatieve wijze te kijken of er haalbaar en betaalbare oplossingen zijn te bedenken, zoals aanpassing van het beheer.
- art.5.1-2e : In de presentatie staat dat we momenteel niet werken aan ammoniak, maar ik verwacht wel dat als het concept-beheerplan gereed is eind 2010 dat dit onderdeel er in staat.
art.5.1-2e : Het beheerplan is pas gereed als ook ammoniak erin staat, maar nu wachten we tot de landelijke aanpak bekend is.
- art.5.1-2e : Voor een aantal doelen is er een behoudsdoelstelling, maar hoe weten we nu hoe het er voor staat met de doelen?
Reactie: Er zijn gegevens beschikbaar van Staatsbosbeheer, zoals een vegetatiekartering en tellingen voor bepaalde soorten. Hiermee worden kaarten gemaakt waar de habitatypen of de soorten zich nu bevinden. Echter voor bepaalde soorten missen we nog gegevens, zoals van vissen. art.5.1-2e : Er is nu wel een onderzoeksvoorstel uitgezet bij het Nationaal park om tellingen te verrichten voor de vissen. art.5.1-2e vertelt dat hij een afstudeeronderzoek heeft gehouden over vismonitoring dus dat hij mogelijk nog relevante informatie heeft.
- art.5.1-2e : Het is erg belangrijk om de ligging van de doelen goed in kaart te hebben. Er is een nul-meting nodig om het bestaand gebruik te kunnen beoordelen.
art.5.1-2e : Het is mogelijk om hier met deskundigen een werkatelier over te houden. Indien we nu te weinig gegevens hebben nemen we een onderzoeksvraag op in het beheerplan.
art.5.1-2e : Het lijkt me wenselijk om nu al een onderzoek te laten uitvoeren, in plaats van dat op te schrijven in het beheerplan en het uit te stellen.

art.5.1-2e : Ik kan me voorstellen dat daar dan extra financiering voor nodig is, wellicht is dit een goede vraag die aan het bevoegd gezag gesteld moet worden. Er moet uitgezocht worden welke informatie we wel en wat we nu niet hebben. Volgend overleg bespreken we welke informatie nog nodig wordt geacht, welke onderzoeksmogelijkheden er zijn en hoe de financiering wordt aangepakt.

- **art.5.1-2e** vraagt om bestaand gebruik zo concreet en uitgebreid mogelijk in het beheerplan op te nemen, dit geeft de meeste duidelijkheid.
art.5.1-2e legt de aanpak uit die bij de plannen van de provincie Noord-Brabant is gebruikt. Je hebt namelijk nooit de garantie of je inventarisatie van bestaand gebruik volledig is. Daarom hadden zij duidelijk opgenomen waar de doelen waren gelegen en overzichtelijk aangegeven voor welke factoren die gevoelig zijn, zodat je weet wat daar nog wel en niet meer kan.

- **ar** : Worden nieuwe plannen zoals de Noordwaard ook beoordeelt in het beheerplan?
art.5.1-2e : Voor zulk soort grootschalige nieuwe plannen is al een passende beoordeling gemaakt, omdat die plannen dat verplicht zijn te doen. Als het beheerplan duidelijk opschrijft waar de doel gevoelig voor zijn kan het wel helpen in de toekomst plannen te beoordelen.

- **art.5.1-2e** heeft een vraag over de planning: In de planning staat dat de werkateliers worden gehouden in januari, alleen de projectgroep komt voor die tijd niet meer bij elkaar. Hoe kan de projectgroep dan inbreng leveren over waar de werkateliers over moeten gaan en eventueel namen doorgeven van deskundigen?

Er wordt het volgende besloten: Er wordt een principe overleg gepland voor de derde week in december. Het schrijfteam doet via de mail een voorstel over waar de werkatelier(s) over zullen gaan en welke deskundigen daarbij betrokken zullen worden (**actie 1.4**). De projectgroep kan daar via de mail op reageren. Mocht er daarna geen behoefte meer zijn aan de extra vergadering in december dan vervalt deze (**actie 1.5**).

- **art.5.1-2e** : kan de projectgroep nog suggesties geven aan LNV voor de definitieve aanwijzing van het gebied?
art.5.1-2e : het ontwerp-aanwijzingsbesluit geldt als een sterk kader voor het beheerplan, mochten we er als projectgroep achter komen dat bepaalde doelen echt niet haalbaar zijn of de grens heel vreemd ligt dan kan eventueel via de oplegnotitie, die samen met het concept-beheerplan wordt opgeleverd aan LNV, suggesties voor wijzigingen worden aangegeven.

- **ar** : Wanneer kan het overlegorgaan Nationaal Park zijn advies geven over het concept-beheerplan? Het overlegorgaan vergadert namelijk niet iedere maand.
Reactie: het is niet bekend wanneer we het beheerplan gereed hebben. De afspraak wordt gemaakt dat het vergaderschema van het Overlegorgaan inzichtelijk wordt gemaakt en bekend gemaakt aan de projectgroep (**actie 1.6**). **art.5.1-2e** : Misschien dat we het beheerplan twee keer moeten inbrengen, een keer informatief en een keer voor beoordeling.

4. Verwachtingen en kansen

Zijn al besproken bij de voorstelronde. Geen behoefte tot aanvulling.

5. Overig

5.1 Volgende vergadering

Via de mail wordt er een suggestie rondgestuurd voor vergaderdata. In principe wordt er in de derde week van december een overleg gepland. Er wordt aangegeven dat de stukken graag uiterlijk twee weken van tevoren digitaal worden ontvangen (**actie 1.7**). Grote bestanden zullen worden verstuurd via een link waarvan ze te downloaden zijn.

5.2 Rondvraag

art.5.1-2e geeft aan dat zijn afstudeeronderzoek ging over vismonitoring en dat hij eventueel relevante gegevens heeft. **art.5.1-2e** zal dit doorgeven aan **art.5.1-2e** (**actie 1.8**).

Actie	Afspraak:	Verantwoordelijke:	Voor wanneer:
1.1	Gemeente Moerdijk wordt uitgenodigd als agendalid van de projectgroep of lid van de klankbordgroep	DLG	16 dec
1.2	Uitdraai meesturen van presentatie met notulen	DLG	16 dec
1.3	Aanlevering communicatievoorstel	DLG	januari
1.4	Voorstel voor werkateliers via de mail	DLG	november
1.5	Mogelijke vergadering plannen derde week van december	DLG	November
1.6	Vergaderschema overlegorgaan doorgeven	DLG	Volgend overleg in feb
1.7	Stukken minimaal 2 weken van te voren digitaal toesturen	DLG	Volgend overleg
1.8	Contactgegevens art.5.1-2e doorgeven aan art.5.1-2e	art.5.1-2e	Zo spoedig mogelijk
1.9	Toesturen gegevens Henk van Balkom	ar	Zo spoedig mogelijk
1.10	Suggesties voor klankbordgroep sturen naar art.5.1-2e	projectgroep	Zo spoedig mogelijk
1.11	LTO-Noord wordt nog toegevoegd aan de lijst.	DLG	Reeds gedaan

Van: art.5.1-2e
Verzonden: juli 2009 09:40
Aan: art.5.1-2e
Onderwerp: ra 2000 Biesbosch

Hoi art.5.1-2e

Zie onderstaande mail.

Wij moeten het beheerplan vaststellen voor de gronden die niet in eigendom of beheer zijn bij het Rijk. Lijkt mij dat het maar om een heel klein gedeelte gaat. Inzet in adviesgroep gaat dus vooral over het bewaken van onze belangen. Afdeling Vergunningen heeft groot belang: alle bestaand gebruik regelen in beheerplan, zodat geen vergunningprocedures meer nodig zijn. Vergunningen zal hiervoor een contactpersoon leveren.

Kan ik jou aanmelden als adviesgroeplid? Ik neem de procedure voor het vaststellen van het beheerplan wel voor m'n rekening.

groet,
art.5.1-2e

Provincie Zuid-Holland

Zuid-Hollandplein 1

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

art.5.1-2e

art.5.1-2e

email art.5.1-2e @p zh.nl

www.zuid-holland.nl/natura2000

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: art.5.1-2e [mailto:art.5.1-2e@minln v.nl]

Verzonden: vrijdag 24 juli 2009 17:19

Aan: M.muller@wsrl.nl; art.5.1-2e @w erkendam.nl; art.5.1-2e @ art.5.1-2e nl; art.5.1-2e art.5.1-2e @ivn.nl; jclement@brabant.nl

CC: art.5.1-2e ; art.5.1-2e

Onderwerp: Natura 2000 Biesbosch

Geachte dames en heren,

De afgelopen weken heb ik telefonisch contact met u gehad over de bemensing van de adviesgroep en de klankbordgroep van het project "Natura 2000 Beheerplan Biesbosch". Zoals afgesproken meldt ik u hierbij globaal de planning van het project en met wie u gedurende mijn vakantie contact kunt opnemen.

Planning

Dienst landelijk gebied (DLG) zal samen met Staatsbosbeheer, in opdracht van LNV, in september gaan starten met het project. Naar verwachting zal in oktober de eerste bijeenkomst van de adviesgroep plaatsvinden. Het ontwerp aanwijzingsbesluit Biesbosch is op 7 juli door LNV gepubliceerd en zal van 24 september tot 4 november 2009 ter inzage liggen. Het ontwerp besluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natura2000>. Op 15 oktober zal een info-avond over het ontwerpbesluit in de streek plaatsvinden.

Vervanging tijdens vakantie

Vanaf volgende week ben ik met vakantie en kunt u voor vragen over het project terecht bij mijn collega's: [art.5.1-2e](#) ([art.5.1-2e](#) @minlnv.nl) en na 10 aug. ook [art.5.1-2e](#) ([art.5.1-2e](#) @minlnv.nl). Zij zullen ook contact opnemen met de overige beoogde leden van de advies- en klankbordgroep die in juli op vakantie waren.

Met vriendelijke groet,

[art.5.1-2e](#)

Dienst Landelijk Gebied
Prof. Cobbenhagenlaan 125
Postbus 1180
5004 BD Tilburg

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

E: [art.5.1-2e](#) @min lnv.nl
www.dienstlandelijkgebied.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Werkateliers Biesbosch

Ateliers in het kader van het opstellen van Natura 2000-beheerplannen zijn steeds gefocust op **inhoud**, zijn ter onderbouwing van inhoudelijke punten en focussen op instandhoudingsdoelen. Ateliers nemen geen strategische beslissingen over de koers van het beheerplan. Ateliers kunnen zowel binnen als buiten plaats vinden (of beide); afhankelijk wat nuttig wordt bevonden door het schrijfteam en / of de deelnemers. Deelnemers worden op persoonlijke basis geselecteerd en gevraagd vanwege inhoudelijke deskundigheid in de aangegeven soortgroepen en/of habitats, ofwel vanwege gebiedskennis. Regelmatig, maar niet uitsluitend, zullen het mensen zijn uit OBN-teams¹. De omvang van een atelier wisselt sterk: naast het schrijfteam kan het gaan om 2 – 15 genodigden.

Doel:

1. duidelijkheid voor schrijfteam krijgen over inhoudelijke aanvullingen (deskundigen laten meedenken)
2. draagvlak krijgen van deskundigen op die onderwerpen

In de Biesbosch denken we op dit moment over de volgende onderwerpen een werkatelier te organiseren:

1. Vissen in de Biesbosch
2. Instandhoudingsdoelen en doelbereik
3. Stroomdalgraslanden

Indien dat nodig blijkt worden in een later stadium eventueel onderwerpen toegevoegd.

Ad 1. Vissen in de Biesbosch

Vraaggebied: De Instandhoudingsdoelen voor de Biesbosch omvatten onder meer 9 soorten vissen. Voor elk van die soorten vervult in meerdere of mindere mate in (delen van) de Biesbosch een of andere rol: paaigebied, opgroeigebied, enz. De opgave is voor die soorten: behoud oppervlak leefgebied, behoud kwaliteit leefgebied, behoud tot toename populatie voor 5 van de 9 soorten. Om aan de doelstelling te kunnen voldoen dienen we inzicht te hebben in de functie die de diverse deelgebieden hebben voor de 9 soorten. Verder moeten we weten hoe voor elk van de soorten achteruitgang of vooruitgang kan ontstaan en dus gestuurd kan worden.

Beoogde deskundigheid: visdeskundigen vanuit [art.5.1-2e](#), Sportvisserij Nederland, beroepsvisserij, OBN-deskundigenteam Rivieren, de opstellers van de onderstaande notitie ([art.5.1-2e](#), [art.5.1](#))^{2e}

Tijdstip: januari 2010.

Discussies met deze deskundigen leveren ons inzicht in eventuele discrepanties en overeenkomsten in meningen binnen de deskundigengroep. En daarmee inzicht in (inhoudelijk) draagvlak.

Vooraf zal een notitie over dit onderwerp beschikbaar zijn aan de hand waarvan de verdere discussies kunnen plaatsvinden. Deze notitie wordt op dit moment gemaakt door [art.5.1-2e](#) (Onderzoek, advies en educatie) en [art.5.1-2e](#) (Sportvisserij Nederland). Voor de offerte voor het vervaardigen van die notitie, zie bijlage 1; oplevering medio december 2009).

Via het Nationaal Park wordt op dit moment eveneens een onderzoek aan vissen uitgevoerd door Sportvisserij Nederland. Dat onderzoek is breder (richt zich o.a. op meer doelen dan alleen de Natura 2000-

¹ OBN – Ontwikkeling + Beheer Natuurkwaliteit (OBN) is een netwerk van deskundigen uit wetenschap en praktisch terreinbeheer. Het netwerk is georganiseerd in deskundigenteams voor een aantal landschapstypen. De bemensing van het netwerk is in veel gevallen op persoonlijke titel. Het netwerk is opgezet door het Ministerie van LNV, Directie Kennis en Innovatie. Zie www.natuurkwaliteit.nl.

instandhoudingsdoelen) en heeft een langere doorlooptijd. Het onderzoek van [art.5.1-2](#) en [art.5.1-3](#) beoogt om op een eerder moment en specifiek voor de Natura 2000-instandhoudingsdoelen te rapporteren.

Ad 2. Instandhoudingsdoelen en doelbereik

Vraaggebied: Voor de Biesbosch is de opgaaf in het kader van Natura-2000 uitgedrukt in zgn. instandhoudingsdoelen. In het beheerplan dient op een rij gezet te worden hoe de gestelde doelen gehaald kunnen worden. In het geval dat de doelen niet zonder meer gehaald worden, dienen maatregelen genomen om alsnog de doelen te bereiken. Op enig moment is het beheerplanproces zover gevorderd dat er een eerste concept ligt waaruit blijkt welke doelen wel gehaald worden en waar doelen niet gehaald worden. Dat is het moment waarop het nuttig is om met een aantal partijen nader te verkennen welke doelen gehaald worden en hoe de achterblijvende doelen met “maatregelen” (incl. alternatieven) gehaald kunnen worden. De vraag is dan: waar zit welk gebruik de doelen in de weg. Is er ruimte om alternatieven te bedenken? Uitgangspunt is dat ook het bestaand gebruik op een rij is gezet.

Beoogde deskundigheid: nader te bepalen afhankelijk van de specifiekere uitwerking van bovenstaande vraag. Uitgangspunt is dat er zowel materiedeskundigen (vogels, flora, e.d.) als activiteitsdeskundigen (rivierbeheer, recreatie, enz) gevraagd worden. De personen worden op persoonlijke titel gevraagd, maar gewenst is dat ze met enig gezag kunnen overleggen.

Tijdstip: plm. maart 2010.

Ad 3. Stroomdalgraslanden

Vraaggebied: Van de habitats die in de Biesbosch relevant zijn, zijn stroomdalgraslanden bijzonder vanwege hun zeldzaamheid. Op de oostpunt van de Sliedrechtse Biesbosch bevindt zich een bijzonder complex met deze habitats. Het is nuttig om deskundig Nederland op dit gebied te horen over de ontwikkeling van de potenties in dit gebied.

Beoogde deskundigheid: grasland- en bodemdeskundigen uit OBN-deskundigenteam Rivieren.

Tijdstip: plm. mei 2010.

Bijlage 1

Offerte aan Dienst landelijk gebied

Onderwerp: 20074/Natura 2000

Uw kenmerk: Dlgz/58157

Doelstellingen en resultaten project “Vissoorten en habitattypen N-2000 Biesbosch”

- Het beschrijven van de ecologie van de negen doelsoorten vissen aan de hand van bestaande kennisdocumenten en zogenaamde habitatgeschiktheidsmodellen (HGI) (waarin de sleutelfactoren zijn gekwantificeerd, uitgesplitst naar levensstadium en habitattypen), voor zover relevant voor de Biesbosch.
- Op grond van bestaand populatiedynamisch onderzoek beschrijven van trends in het voorkomen van genoemde soorten.
- Het beschrijven van knelpunten voor de ontwikkeling van genoemde soorten in de Biesbosch als geheel en vervolgens toegespitst op de natuurontwikkelingsgebieden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de periode voor en na 1970 (sluiting Haringvlietdam).
- Het beschrijven van maatregelen om het voorkomen van doelsoorten te stimuleren (gesignaleerde knelpunten op te lossen c.q. de instandhoudingsdoelen te bereiken). Deze worden uitgesplitst naar maatregelen in het Biesboschgebied en aanbevolen maatregelen elders in het stroomgebied – in het bijzonder voor de riviertrekvisseren.

Werkwijze

Het project wordt uitgevoerd in de vorm van een deskstudie, waarbij bestaande kennis wordt geïnventariseerd, geanalyseerd en toegepast. Dit betreft hoofdzakelijk literatuuronderzoek, zo nodig aangevuld met expert judgement. Aan de opdrachtgever wordt gevraagd relevant materiaal t.a.v. de natuurontwikkeling ter beschikking te stellen. Vanuit de koppeling met het ecologisch deel kan dan een prognose van potenties, knelpunten en maatregelen worden opgesteld.

1. Literatuurstudie
2. Overleg met DLG over relevante studies over natuurontwikkeling en interpretatie hiervan naar verwachte omvang en kwaliteit habitattypen en trends in waterbeheer
3. Analyse en synthese van informatie
4. Rapportage

Uitvoering en coördinatie

Het betreft een gezamenlijk project van Sportvisserij Nederland, cluster Advisering, en [art.5.1-2e](#) Onderzoek, educatie & advies.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) en in onderling overleg verdeeld. Bijdragen zullen worden geleverd door [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) van Sportvisserij Nederland.

Het project zal onmiddellijk starten na schriftelijke acceptatie c.q. opdrachtverstrekking door de opdrachtgever.

Oplevering

Het rapport van circa 20 pagina's (exclusief bijlagen) zal uiterlijk dinsdag 1 december in vijfvoud worden verstuurd. Daarnaast wordt het rapport digitaal aangeleverd in een door opdrachtgever gewenst format. Voor de deadline van 1 december wordt uitgegaan van een tijdige opdrachtverstrekking, uiterlijk per 12 november 2009.

² [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) hebben eerder samengewerkt bij de uitgave van het boek “De zoetwatervissen van Nederland, ecologisch bekeken” (Sportvisserij Nederland, Bilthoven, 2006)

Hoogachtend,

art.5.1-2e

Onderzoek, advies & educatie)

art.5.1-2e

(Sportvisserij Nederland)

art.5.1-2e

Bilthoven, 2 januari 2024

Wageningen dinsdag 2 januari 2024

Aan de leden van de projectgroep Natura 2000
beheerplan Biesbosch

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
			26 november 2009
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
voorstel werkateliers Natura 2000 beheerplan Biesbosch		art.5.1-2e	2

Geacht lid van de projectgroep Natura 2000 beheerplan Biesbosch,

Hierbij stuur ik u de notulen van het 1e overleg van de projectgroep Natura 2000 beheerplan Biesbosch (zie bijlage). Tevens wil ik u informeren over de stand van zaken rond de werkateliers (actiepunt 1.4 en 1.5 uit de notulen).

In de vergadering van 22 oktober is afgesproken dat het schrijfteam een voorstel aan de projectgroepleden zou voorleggen over de te houden werkateliers (actiepunt 1.4). In bijgaande notitie vindt u de onderwerpen waarvoor wij, met de kennis van dit moment, voorzien dat er een werkatelier gehouden zou moeten worden. Indien het nodig voor het beheerplan kunnen later in 2010 alsnog over andere onderwerpen werkateliers gehouden worden.

Graag ontvangen wij van u voor 4 december 2009 eventuele opmerkingen over de onderwerpen van de werkateliers of namen voor deelnemers. U kunt uw reactie mailen aan (art.5.1-2e@minlnv.nl).

Aan de hand van uw reacties zal door het schrijfteam in overleg met de voorzitter, worden beoordeeld of het nodig is om een aparte vergadering op 16 december te beleggen over de keuze van de werkatelieronderwerpen. Over het wel of niet doorgaan van het overleg op 16 december krijgt u uiterlijk 8 december van ons per mail bericht.

Het volgende reguliere overleg van de projectgroep is gepland in februari 2010. Op dit moment is het schrijfteam druk bezig met het verfijnen van de ruwe teksten van de hoofdstukken 1-3 van het beheerplan. Tijdens het overleg in februari zullen deze teksten besproken worden en kan inhoudelijke discussie plaatsvinden.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende art.5.1-2e@minlnv.nl of art.5.1-2e@minlnv.nl.

Met vriendelijke groet,

Datum
26-11-2009

Kenmerk

Vervolgblad
2

DIENT LANDELIJK GEBIED

[art.5.1-2e](#)

Projectleider Natura 2000

Secretaris projectgroep Natura 2000 beheerplan Biesbosch

Notulen van de 1^e vergadering van de Projectgroep Natura 2000 Biesbosch, gehouden op 22 oktober 2009 in hotel restaurant Brabantse Biesbosch in Werkendam.

Aanwezig:

art.5.1-2e	Voorzitter
art.5.1-2e (namens art.5.1-2e)	art.5.1-2e
art.5.1-2e	Gemeente Dordrecht en Natuur- en recreatieschap de Hollandsche Biesbosch
art.5.1-2e	Gemeente Drimmelen
art.5.1-2e	Gemeente Werkendam
art.5.1-2e	Provincie Noord-Brabant
art.5.1-2e	Provincie Zuid-Holland
art.5.1-2e	Staatsbosbeheer
art.5.1-2e	Waterschap Rivierenland
art.5.1-2e	Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat
art.5.1-2e	ZLTO
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied (verslag)

Afwezig:

art.5.1-2e	LNV Regio Zuid
art.5.1-2e	Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat
art.5.1-2e	Min. verkeer & Waterstaat/Rijkswaterstaat
art.5.1-2e	art.5.1-2e
art.5.1-2e	Natuur- en recreatieschap de Brabantse Biesbosch
art.5.1-2e	Regiegroep Recreatie en Toerisme

1. Opening, voorstelronde en vaststelling agenda

art.5.1-2e art.5.1-2e heet de projectgroep welkom op de vergadering en vraagt om tijdens de voorstelronde de verwachtingen te noemen die de projectgroepleden hebben ten aanzien van het Natura 2000-gebied de Biesbosch.

Naam	Organisatie	Verwachting
art.5.1-2e	Staatsbosbeheer, regio benedenrivieren en Biesbosch	Ze hoopt dat het Natura 2000 als keurmerk voor de goede kwaliteit van het gebied gezien wordt en niet als hindernis.
art.5.1-2e	provincie Noord-Brabant	Wil haar ervaring met het opstellen van beheerplannen voor o.a. Kampina en Loonse en Drunense duinen inbrengen. Het is belangrijk voor de vergunningverlening dat de beoordeling bestaand gebruik zo duidelijk mogelijk in het beheerplan staat. Voor het proces hoopt zij dat men vanuit belangen praat en niet vanuit persoonlijke standpunten en dat men begrip heeft voor elkaar.
art.5.1-2e	vervangt de contactpersonen vanuit Rijkswaterstaat	Voor Rijkswaterstaat is het belangrijk dat het beheer en onderhoud gewaarborgd blijven
art.5.1-2e	art.5.1-2e	Belang voor deze partij is dat er geen nadelige effecten zijn op de bedrijfsvoering.
art.5.1-2e	provincie Zuid-Holland	Wijst op het belang van de structuur van het Nationaal Park en hoopt dat kansen worden benut om het gebied iets extra's te geven zonder belangen te schaden.
art.5.1-2e	DLG (projectleider van dit beheerplan)	Hoopt gezamenlijk met partijen te komen tot een goed beheerplan.
art.5.1-2e	voorzitter	Hoopt op een goed proces waarin ieders belang tot zijn recht

		komt. Pleit voor aansluiting bij het Beheer- en inrichtingsplan Nationaal Park.
art.5.1-2e	ZLTO	Hoopt op beheerplan dat duidelijkheid biedt aan de landbouwers in en om het Natura 2000-gebied.
art.5.1-2e	natuur en recreatieschap de Hollandse Biesbosch	Hij zoekt intern uit of het de bedoeling is dat hij ook namens de gemeente Dordrecht deelneemt aan de projectgroep. Belang is het door kunnen gaan van beheer en onderhoud.
ar	gemeente Werkendam	Er speelt op vlak van Ruimtelijke Ordening heel wat rond de Biesbosch. Wil meer inzicht krijgen in de gevolgen van Natura 2000 voor bestaand en toekomstig gebruik.
art.5.1-2e	gemeente Drimmelen	De gemeente grenst aan het Natura 2000 gebied. Hoopt dat het beheerplan op een goede manier gestalte krijgt, waarbij ze de belangen van de gemeente in het oog houdt.
art.5.1-2e	waterschap rivierenland	Houdt de balans tussen doelen voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 in de gaten.

De voorzitter vraagt of men nog partijen mist in de projectgroep. art.5.1-2e mist de Brabantse Milieu Federatie. art.5.1-2e geeft aan dat BMF wel is uitgenodigd voor de projectgroep, maar wegens organisatorische en financiële redenen niet deelneemt. De Zuid-Hollandse Milieu Federatie is nog niet benaderd.

Gemeente Moerdijk zit niet in de projectgroep. Omdat deze gemeente grenst aan de Biesbosch en waarschijnlijk te maken krijgt met externe werking, wordt afgesproken dat de gemeente Moerdijk wordt uitgenodigd als agendalid van de projectgroep of lid van de klankbordgroep (**actie 1.1**).

Gevraagd wordt of bij de vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat kennis aanwezig is over de Noordwaard. Deze is aanwezig.

2. Toelichting proces

2e geeft een presentatie over de verloop van het proces. Een uitdraai van de presentaties wordt meegestuurd met de notulen (**actie 1.2**). Naar aanleiding van de presentatie zijn de volgende vragen gesteld:

- Waar wordt het bestuurlijk advies over het beheerplan geformuleerd?

Reactie DLG: In de projectgroep worden de discussies gevoerd over de knelpunten. De standpunten en compromissen hierover worden door de projectgroepleden teruggekoppeld naar hun bestuurders. Vervolgens is het aan de bestuurders in het overlegorgaan om een gezamenlijk bestuurlijke advies op te stellen.

- Hoe loopt de lijn tussen de klankbordgroep en de projectgroep? Kan de klankbordgroep alleen reageren via het schrijfteam?

Reactie DLG: Afgesproken wordt dat schriftelijke reacties uit de klankbordgroep doorgestuurd worden naar de projectgroep.

- Komen er in de werkateliers ook lokale deskundigen?

Reactie DLG: In de werkateliers kunnen alle deskundigen, dus ook lokale deskundigen, die over het betreffende onderwerp relevante kennis hebben, zitting nemen. De projectgroep kan mensen aandragen voor de werkateliers. Het kan zijn dat er in de projectgroep een onderwerp wordt besproken waarbij wordt geconstateerd dat er kennis ontbreekt. Dan kan de projectgroep besluiten dat hier een werkatelier over gehouden moet worden.

- art.5.1-2e : In het schema lopen alle lijnen via het schrijfteam, dat geeft ze een centrale en belangrijke rol. Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor het beheerplan, bij de projectgroep of bij het schrijfteam?

Reactie DLG: DLG en Staatsbosbeheer hebben gezamenlijk van LNV de opdracht gekregen om - in overleg met de streek - het beheerplan op te stellen. De verantwoordelijkheid ligt bij de projectleider van DLG.

- Hoe wordt de klankbordgroep vormgegeven?

art.5.1-2e : stelt voor om het aantal bijeenkomsten van de klankbordgroep beperkt te houden en niet al te kritisch zijn over het aantal leden dat de klankbordgroep zal hebben. Belangrijker is dat het gebied de Biesbosch goed afgedekt is wat betreft de belanghebbenden en grondeigenaren.

- Er wordt opgemerkt dat sommige organisaties meerdere vertegenwoordigers hebben in de klankbordgroep.
art.5.1-2e : De ZLTO is verdeeld in verschillende deelgebieden en deze elk worden vertegenwoordigd door andere leden. **art.5.1-2e** legt uit dat DLG nog bezig is met het definitief maken van de samenstelling van de klankbordgroep en dat er nog contact zal worden gezocht met de organisaties die meerdere contactpersonen hebben aangedragen.
- **art.5.1-2e** merkt op dat het bij de communicatie naar buiten toe het vreemd kan overkomen als alleen Staatsbosbeheer als beheerder wordt genoemd, terwijl er meerdere eigenaren in het gebied zijn. Dan lijkt het of het beheerplan alleen van Staatsbosbeheer komt.
art.5.1-2e kan ermee instemmen dat er over de communicatie naar buiten toe goed moet worden nagedacht en dat wel moet blijken dat het beheerplan gedragen wordt door meerdere partijen. De afspraak wordt gemaakt dat als het conceptbeheerplan wordt afgerond en we staan er als projectgroep achter, dat we met zijn allen naar buiten treden. Volgende vergadering zal worden besproken hoe de communicatie concreet wordt aangepakt (**actie 1.3**).

3. Toelichting ontwerp-aanwijzingsbesluit en opzet beheerplan

art.5.1-2e geeft een presentatie over de opzet van het beheerplan.

- **art.5.1-2e** stelt de vraag hoe je uitbreidingsdoelstellingen voor elkaar kunt krijgen.
art.5.1-2e : Er moet eerst worden gekeken naar hoe het ecologisch systeem werkt in de Biesbosch en van welke factoren de standplaats van een habitatype of soort afhankelijk is. Dan kan er gekeken worden of er andere plaatsen zijn in het gebied waar deze factoren kunnen worden geoptimaliseerd, zodat ze ook geschikt worden als standplaats.
- **art.5.1-2e** : Als je dan spreekt over maatregelen, zijn dat dan alleen beheer maatregelen of ook inrichtingsmaatregelen?
Reactie DLG: dat kan beide. **art.5.1-2e** : Heeft LNV hier ook geld voor beschikbaar gesteld? Reactie DLG: Nee. Hierop vult **art.5.1-2e** aan dat we eerst moeten kijken wat we willen in het gebied. Als projectgroep heb je een heleboel kennis bij elkaar en wordt er ook de nodige creativiteit verwacht. Het is niet de bedoeling geweest van de minister om meteen extra geld aan maatregelen uit te geven, maar juist om op creatieve wijze te kijken of er haalbaar en betaalbare oplossingen zijn te bedenken, zoals aanpassing van het beheer.
- **art.5.1-2e** : In de presentatie staat dat we momenteel niet werken aan ammoniak, maar ik verwacht wel dat als het concept-beheerplan gereed is eind 2010 dat dit onderdeel er in staat.
art.5.1-2e : Het beheerplan is pas gereed als ook ammoniak erin staat, maar nu wachten we tot de landelijke aanpak bekend is.
- **art.5.1-2e** : Voor een aantal doelen is er een behoudsdoelstelling, maar hoe weten we nu hoe het er voor staat met de doelen?
Reactie: Er zijn gegevens beschikbaar van Staatsbosbeheer, zoals een vegetatiekartering en tellingen voor bepaalde soorten. Hiermee worden kaarten gemaakt waar de habitatypen of de soorten zich nu bevinden. Echter voor bepaalde soorten missen we nog gegevens, zoals van vissen. **art.5.1-2e** : Er is nu wel een onderzoeksvoorstel uitgezet bij het Nationaal park om tellingen te verrichten voor de vissen. **art.5.1-2e** vertelt dat hij een afstudeeronderzoek heeft gehouden over vismonitoring dus dat hij mogelijk nog relevante informatie heeft.
- **art.5.1-2e** Het is erg belangrijk om de ligging van de doelen goed in kaart te hebben. Er is een nul-meting nodig om het bestaand gebruik te kunnen beoordelen.
art.5.1-2e : Het is mogelijk om hier met deskundigen een werkatelier over te houden. Indien we nu te weinig gegevens hebben nemen we een onderzoeksvraag op in het beheerplan.
art.5.1-2e Het lijkt me wenselijk om nu al een onderzoek te laten uitvoeren, in plaats van dat op te schrijven in het beheerplan en het uit te stellen.

art.5.1-2e : Ik kan me voorstellen dat daar dan extra financiering voor nodig is, wellicht is dit een goede vraag die aan het bevoegd gezag gesteld moet worden. Er moet uitgezocht worden welke informatie we wel en wat we nu niet hebben. Volgend overleg bespreken we welke informatie nog nodig wordt geacht, welke onderzoeksmogelijkheden er zijn en hoe de financiering wordt aangepakt.

- **art.5.1-2e** vraagt om bestaand gebruik zo concreet en uitgebreid mogelijk in het beheerplan op te nemen, dit geeft de meeste duidelijkheid.

art.5.1-2e legt de aanpak uit die bij de plannen van de provincie Noord-Brabant is gebruikt. Je hebt namelijk nooit de garantie of je inventarisatie van bestaand gebruik volledig is. Daarom hadden zij duidelijk opgenomen waar de doelen waren gelegen en overzichtelijk aangegeven voor welke factoren die gevoelig zijn, zodat je weet wat daar nog wel en niet meer kan.

- **ar** : Worden nieuwe plannen zoals de Noordwaard ook beoordeelt in het beheerplan?
- **art.5.1-2e** : Voor zulk soort grootschalige nieuwe plannen is al een passende beoordeling gemaakt, omdat die plannen dat verplicht zijn te doen. Als het beheerplan duidelijk opschrijft waar de doel gevoelig voor zijn kan het wel helpen in de toekomst plannen te beoordelen.

- **art.5.1-2e** heeft een vraag over de planning: In de planning staat dat de werkateliers worden gehouden in januari, alleen de projectgroep komt voor die tijd niet meer bij elkaar. Hoe kan de projectgroep dan inbreng leveren over waar de werkateliers over moeten gaan en eventueel namen doorgeven van deskundigen?

Er wordt het volgende besloten: Er wordt een principe overleg gepland voor de derde week in december. Het schrijftteam doet via de mail een voorstel over waar de werkatelier(s) over zullen gaan en welke deskundigen daarbij betrokken zullen worden (**actie 1.4**). De projectgroep kan daar via de mail op reageren. Mocht er daarna geen behoefte meer zijn aan de extra vergadering in december dan vervalt deze (**actie 1.5**).

- **art.5.1-2e** : kan de projectgroep nog suggesties geven aan LNV voor de definitieve aanwijzing van het gebied?

art.5.1-2e : het ontwerp-aanwijzingsbesluit geldt als een sterk kader voor het beheerplan, mochten we er als projectgroep achter komen dat bepaalde doelen echt niet haalbaar zijn of de grens heel vreemd ligt dan kan eventueel via de oplegnotitie, die samen met het concept-beheerplan wordt opgeleverd aan LNV, suggesties voor wijzigingen worden aangegeven.

- **ar** : Wanneer kan het overlegorgaan Nationaal Park zijn advies geven over het concept-beheerplan? Het overlegorgaan vergadert namelijk niet iedere maand.

Reactie: het is niet bekend wanneer we het beheerplan gereed hebben. De afspraak wordt gemaakt dat het vergaderschema van het Overlegorgaan inzichtelijk wordt gemaakt en bekend gemaakt aan de projectgroep (**actie 1.6**). **art.5.1-2e** : Misschien dat we het beheerplan twee keer moeten inbrengen, een keer informatief en een keer voor beoordeling.

4. Verwachtingen en kansen

Zijn al besproken bij de voorstelronde. Geen behoefte tot aanvulling.

5. Overig

5.1 Volgende vergadering

Via de mail wordt er een suggestie rondgestuurd voor vergaderdata. In principe wordt er in de derde week van december een overleg gepland. Er wordt aangegeven dat de stukken graag uiterlijk twee weken van tevoren digitaal worden ontvangen (**actie 1.7**). Grote bestanden zullen worden verstuurd via een link waarvan ze te downloaden zijn.

5.2 Rondvraag

art.5.1-2e geeft aan dat zijn afstudeeronderzoek ging over vismonitoring en dat hij eventueel relevante gegevens heeft. **art.5.1-2e** zal dit doorgeven aan **art.5.1-2e** (**actie 1.8**).

Actie	Afspraak:	Verantwoordelijke:	Voor wanneer:
1.1	Gemeente Moerdijk wordt uitgenodigd als agendalid van de projectgroep of lid van de klankbordgroep	DLG	16 dec
1.2	Uitdraai meesturen van presentatie met notulen	DLG	16 dec
1.3	Aanlevering communicatievoorstel	DLG	januari
1.4	Voorstel voor werkateliers via de mail	DLG	november
1.5	Mogelijke vergadering plannen derde week van december	DLG	November
1.6	Vergaderschema overlegorgaan doorgeven	DLG	Volgend overleg in feb
1.7	Stukken minimaal 2 weken van te voren digitaal toesturen	DLG	Volgend overleg
1.8	Contactgegevens art.5.1-2e doorgeven aan art.5.1-2e	art.5.1-2e	Zo spoedig mogelijk
1.9	Toesturen gegevens Henk van Balkom	ar	Zo spoedig mogelijk
1.10	Suggesties voor klankbordgroep sturen naar art.5.1-2e	projectgroep	Zo spoedig mogelijk
1.11	LTO-Noord wordt nog toegevoegd aan de lijst.	DLG	Reeds gedaan

Werkateliers Biesbosch

Ateliers in het kader van het opstellen van Natura 2000-beheerplannen zijn steeds gefocust op **inhoud**, zijn ter onderbouwing van inhoudelijke punten en focussen op instandhoudingsdoelen. Ateliers nemen geen strategische beslissingen over de koers van het beheerplan. Ateliers kunnen zowel binnen als buiten plaats vinden (of beide); afhankelijk wat nuttig wordt bevonden door het schrijfteam en / of de deelnemers. Deelnemers worden op persoonlijke basis geselecteerd en gevraagd vanwege inhoudelijke deskundigheid in de aangegeven soortgroepen en/of habitats, ofwel vanwege gebiedskennis. Regelmatig, maar niet uitsluitend, zullen het mensen zijn uit OBN-teams¹. De omvang van een atelier wisselt sterk: naast het schrijfteam kan het gaan om 2 – 15 genodigden.

Doel:

1. duidelijkheid voor schrijfteam krijgen over inhoudelijke aanvullingen (deskundigen laten meedenken)
2. draagvlak krijgen van deskundigen op die onderwerpen

In de Biesbosch denken we op dit moment over de volgende onderwerpen een werkatelier te organiseren:

1. Vissen in de Biesbosch
2. Instandhoudingsdoelen en doelbereik
3. Stroomdalgraslanden

Indien dat nodig blijkt worden in een later stadium eventueel onderwerpen toegevoegd.

Ad 1. Vissen in de Biesbosch

Vraaggebied: De Instandhoudingsdoelen voor de Biesbosch omvatten onder meer 9 soorten vissen. Voor elk van die soorten vervult in meerdere of mindere mate in (delen van) de Biesbosch een of andere rol: paaigebied, opgroeigebied, enz. De opgave is voor die soorten: behoud oppervlak leefgebied, behoud kwaliteit leefgebied, behoud tot toename populatie voor 5 van de 9 soorten. Om aan de doelstelling te kunnen voldoen dienen we inzicht te hebben in de functie die de diverse deelgebieden hebben voor de 9 soorten. Verder moeten we weten hoe voor elk van de soorten achteruitgang of vooruitgang kan ontstaan en dus gestuurd kan worden.

Beoogde deskundigheid: visdeskundigen vanuit [art.5.1-2e](#), Sportvisserij Nederland, beroepsvisserij, OBN-deskundigenteam Rivieren, de opstellers van de onderstaande notitie ([art.5.1-2e](#), [art.5.1-2e](#)).

Tijdstip: januari 2010.

Discussies met deze deskundigen leveren ons inzicht in eventuele discrepanties en overeenkomsten in meningen binnen de deskundigengroep. En daarmee inzicht in (inhoudelijk) draagvlak.

Vooraf zal een notitie over dit onderwerp beschikbaar zijn aan de hand waarvan de verdere discussies kunnen plaatsvinden. Deze notitie wordt op dit moment gemaakt door [art.5.1-2e](#) (Onderzoek, advies en educatie) en [art.5.1-2e](#) (Sportvisserij Nederland). Voor de offerte voor het vervaardigen van die notitie, zie bijlage 1; oplevering medio december 2009).

Via het Nationaal Park wordt op dit moment eveneens een onderzoek aan vissen uitgevoerd door Sportvisserij Nederland. Dat onderzoek is breder (richt zich o.a. op meer doelen dan alleen de Natura 2000-

¹ OBN – Ontwikkeling + Beheer Natuurkwaliteit (OBN) is een netwerk van deskundigen uit wetenschap en praktisch terreinbeheer. Het netwerk is georganiseerd in deskundigenteams voor een aantal landschapstypen. De bemensing van het netwerk is in veel gevallen op persoonlijke titel. Het netwerk is opgezet door het Ministerie van LNV, Directie Kennis en Innovatie. Zie www.natuurkwaliteit.nl.

instandhoudingsdoelen) en heeft een langere doorlooptijd. Het onderzoek van [art.5.1-2](#) en [art.5.1-3](#) beoogt om op een eerder moment en specifiek voor de Natura 2000-instandhoudingsdoelen te rapporteren.

Ad 2. Instandhoudingsdoelen en doelbereik

Vraaggebied: Voor de Biesbosch is de opgaaf in het kader van Natura-2000 uitgedrukt in zgn. instandhoudingsdoelen. In het beheerplan dient op een rij gezet te worden hoe de gestelde doelen gehaald kunnen worden. In het geval dat de doelen niet zonder meer gehaald worden, dienen maatregelen genomen om alsnog de doelen te bereiken. Op enig moment is het beheerplanproces zover gevorderd dat er een eerste concept ligt waaruit blijkt welke doelen wel gehaald worden en waar doelen niet gehaald worden. Dat is het moment waarop het nuttig is om met een aantal partijen nader te verkennen welke doelen gehaald worden en hoe de achterblijvende doelen met “maatregelen” (incl. alternatieven) gehaald kunnen worden. De vraag is dan: waar zit welk gebruik de doelen in de weg. Is er ruimte om alternatieven te bedenken? Uitgangspunt is dat ook het bestaand gebruik op een rij is gezet.

Beoogde deskundigheid: nader te bepalen afhankelijk van de specifiekere uitwerking van bovenstaande vraag. Uitgangspunt is dat er zowel materiedeskundigen (vogels, flora, e.d.) als activiteitsdeskundigen (rivierbeheer, recreatie, enz) gevraagd worden. De personen worden op persoonlijke titel gevraagd, maar gewenst is dat ze met enig gezag kunnen overleggen.

Tijdstip: plm. maart 2010.

Ad 3. Stroomdalgraslanden

Vraaggebied: Van de habitats die in de Biesbosch relevant zijn, zijn stroomdalgraslanden bijzonder vanwege hun zeldzaamheid. Op de oostpunt van de Sliedrechtse Biesbosch bevindt zich een bijzonder complex met deze habitats. Het is nuttig om deskundig Nederland op dit gebied te horen over de ontwikkeling van de potenties in dit gebied.

Beoogde deskundigheid: grasland- en bodemdeskundigen uit OBN-deskundigenteam Rivieren.

Tijdstip: plm. mei 2010.

Bijlage 1

Offerte aan Dienst landelijk gebied

Onderwerp: 20074/Natura 2000

Uw kenmerk: Dlgz/58157

Doelstellingen en resultaten project “Vissoorten en habitattypen N-2000 Biesbosch”

- Het beschrijven van de ecologie van de negen doelsoorten vissen aan de hand van bestaande kennisdocumenten en zogenaamde habitatgeschiktheidsmodellen (HGI) (waarin de sleutelfactoren zijn gekwantificeerd, uitgesplitst naar levensstadium en habitattypen), voor zover relevant voor de Biesbosch.
- Op grond van bestaand populatiedynamisch onderzoek beschrijven van trends in het voorkomen van genoemde soorten.
- Het beschrijven van knelpunten voor de ontwikkeling van genoemde soorten in de Biesbosch als geheel en vervolgens toegespitst op de natuurontwikkelingsgebieden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de periode voor en na 1970 (sluiting Haringvlietdam).
- Het beschrijven van maatregelen om het voorkomen van doelsoorten te stimuleren (gesignaleerde knelpunten op te lossen c.q. de instandhoudingsdoelen te bereiken). Deze worden uitgesplitst naar maatregelen in het Biesboschgebied en aanbevolen maatregelen elders in het stroomgebied – in het bijzonder voor de riviertrekvisseren.

Werkwijze

Het project wordt uitgevoerd in de vorm van een deskstudie, waarbij bestaande kennis wordt geïnventariseerd, geanalyseerd en toegepast. Dit betreft hoofdzakelijk literatuuronderzoek, zo nodig aangevuld met expert judgement. Aan de opdrachtgever wordt gevraagd relevant materiaal t.a.v. de natuurontwikkeling ter beschikking te stellen. Vanuit de koppeling met het ecologisch deel kan dan een prognose van potenties, knelpunten en maatregelen worden opgesteld.

1. Literatuurstudie
2. Overleg met DLG over relevante studies over natuurontwikkeling en interpretatie hiervan naar verwachte omvang en kwaliteit habitattypen en trends in waterbeheer
3. Analyse en synthese van informatie
4. Rapportage

Uitvoering en coördinatie

Het betreft een gezamenlijk project van Sportvisserij Nederland, cluster Advisering, en [art.5.1-2e](#) Onderzoek, educatie & advies.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) en in onderling overleg verdeeld. Bijdragen zullen worden geleverd door [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) van Sportvisserij Nederland.

Het project zal onmiddellijk starten na schriftelijke acceptatie c.q. opdrachtverstrekking door de opdrachtgever.

Oplevering

Het rapport van circa 20 pagina's (exclusief bijlagen) zal uiterlijk dinsdag 1 december in vijfvoud worden verstuurd. Daarnaast wordt het rapport digitaal aangeleverd in een door opdrachtgever gewenst format. Voor de deadline van 1 december wordt uitgegaan van een tijdige opdrachtverstrekking, uiterlijk per 12 november 2009.

² [art.5.1-2e](#) en [art.5.1-2e](#) hebben eerder samengewerkt bij de uitgave van het boek “De zoetwatervissen van Nederland, ecologisch bekeken” (Sportvisserij Nederland, Bilthoven, 2006)

Hoogachtend,

art.5.1-2e

Onderzoek, advies & educatie)

art.5.1-2e

(Sportvisserij Nederland)

art.5.1-2e

Bilthoven, 2 januari 2024

Wageningen dinsdag 2 januari 2024

PERSBERICHT

Tilburg, maart 2010

Inloopavond Natura 2000-gebied Biesbosch

Op 25 maart is er een speciale inloopavond waarbij u informatie krijgt over het beheerplan voor de Biesbosch. Dit wordt in het kader van Natura 2000 door Dienst Landelijk Gebied (DLG) en Staatsbosbeheer opgesteld. Tussen 16.00 en 20.00 bent u van harte welkom in Biesboschcentrum Dordrecht en Bezoekerscentrum Drimmelen.

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden, dat beoogt om kwetsbare en bijzondere planten, dieren en habitats te beschermen. In Nederland zijn er 162 gebieden aangewezen. Voor elk gebied wordt er een beheerplan opgesteld.

Het natuurgebied Biesbosch is gelegen in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland. Het gebied bestaat uit drie delen: de Sliedrechtse-, Dordtsche- en Brabantse Biesbosch.

De Sliedrechtse en Dordtsche Biesbosch liggen ten noorden van de Merwede. De Brabantse ligt ten zuiden van deze rivier. Het gebied bezit in zijn huidige vorm grote botanische en faunistische kwaliteiten en er zijn zeldzame habitattypen.

Het waterrijke gebied is internationaal zo belangrijk voor watervogels, dat een groot deel ervan officieel is erkend als internationaal 'Wetland'. De Biesbosch is daarnaast ook aangewezen als Natura 2000-gebied om de bever en een aantal vissoorten te beschermen.

Informatie Natura 2000 beheerplan

Op 25 maart kunt u informatie krijgen over het Natura 2000-gebied: Waarom is de Biesbosch aangewezen, wat dit betekent, wat staat er in het beheerplan en hoe verloopt het proces van opstellen. Er zullen twee presentaties worden gehouden: om **16.00** en om **19.00**. Beide presentaties zullen circa 20 minuten duren. Specialisten van DLG en Staatsbosbeheer zullen aanwezig zijn om uw vragen te beantwoorden. Ook kunt u zich verder oriënteren aan de hand van kaarten en informatiemateriaal.

Plaats en tijd

De inloopavond is op 25 maart, en vindt tegelijkertijd plaats op twee locaties:

- Biesboschcentrum Dordrecht, Baanhoekweg 53, 3313 LP Dordrecht
- Bezoekerscentrum Drimmelen, Biesboschweg 4, 4924 BB Drimmelen

U kunt binnenlopen vanaf 16.00 tot 20.00 uur, koffie en thee staan voor u klaar.

Biesbosch is een van de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze gebieden horen bij het Europese Netwerk Natura 2000. Dienst Landelijk Gebied (DLG) en Staatsbosbeheer (SBB) gaan in opdracht van LNV voor een groot aantal Natura 2000-gebieden het beheerplan opstellen. Dat doen we in overleg met eigenaren, ondernemers, omwonenden, diverse overheden en andere belanghebbenden.

Kijk ook op: www.natura2000beheerplannen.nl

Noot voor de redactie:

Voor informatie over het Natura 2000 beheerplan Biesbosch kunt u zich wenden tot Dienst Landelijk Gebied, [art.5.1-art.5.1-2e](#), procesmanager, via e-mail [art.5.1-2e](#) @minlnv.nl of telefonisch [art.5.1-2e](#)

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Procesorganisatie Natura 2000

Beheerplan Biesbosch

Inleiding

Conform de planning van het ministerie van LNV wordt in 2009 voor het Natura 2000 gebied Biesbosch (no. 112) gestart met het opstellen van het beheerplan.

Dienst Landelijk Gebied (DLG) heeft van Directie Natuur (DN) van het ministerie van LNV opdracht gekregen om de concept-beheerplannen Natura 2000 op te stellen. Het beheerplan moet voldoen aan de eisen van de vernieuwde Natuurbeschermingswet en geschikt zijn voor de inspraakprocedure Algemene Wet Bestuursrecht.

DLG voert deze opdracht uit in samenwerking met Staatsbosbeheer. DLG is aanspreekpunt voor de opdrachtgever en alle andere betrokkenen. Staatsbosbeheer zorgt voor inbreng van haar kennis van en visie op het gebied.

Bestuurlijke context

Politiek/bestuurlijk gezien spelen in het gebied een aantal onderwerpen die de nodige afstemming behoeven.

Nationaal Park de Biesbosch

Sinds 1994 is de Biesbosch een Nationaal Park met een eigen overlegorgaan. Dit is van belang vanwege het grote aantal gemeenten en betrokken partijen en de ligging in twee provincies. De belangrijkste doelstelling van het Nationaal Park is het behouden en versterken van dit bijzondere zoetwatergetijdegebied, waarbij ruimte is voor recreant en natuur.

Partijen uit het overlegorgaan worden gevraagd plaats te nemen in de projectgroep Natura2000. Daarnaast zal het overlegorgaan Nationaal Park periodiek worden geïnformeerd over het beheerplan proces.

Ruimte voor de Rivier

In internationaal verband zijn afspraken gemaakt over bescherming tegen hoogwaters en verbetering van ecosystemen. Nederland geeft hieraan uitvoering door het beleid Ruimte voor de Rivier dat voorziet in een vergroting van de afvoercapaciteit van het Rijn- en Maassysteem. In de regio Biesbosch zijn een aantal maatregelen uitgevoerd zoals de inrichting van de Sliedrechtse Biesbosch voor de opvang van rivierwater in tijden van hoogwater en de natuurontwikkelingprojecten Noordwaard en Zuiderklip die beiden deels zijn uitgevoerd.

Strategisch groenproject Nieuwe Dordtse Biesbosch

Nabij Dordrecht aan de zuidkant van het eiland van Dordrecht, wordt gewerkt aan een nieuw recreatie- en natuurgebied tegen de stad aan. Daarbinnen blijven twee landbouwgebieden behouden in polder de Biesbosch en polder de Zuidpunt. Het gebied zal een belangrijke verbinding gaan vormen tussen de drie bestaande Biesbosch gebieden. In totaal gaat het om ongeveer 400 hectare nieuw recreatiegebied en 400 hectare nieuwe natuur.

Beheer Haringvlietsluizen

Door ministerie van Verkeer en Waterstaat is in 2000 besloten om de Haringvlietsluizen op een kier te zetten (project 'De Kier'). Hiermee ontstaat een karakteristieke overgang tussen zout en zoet water. De getijslag in de Biesbosch zal met deze variant nog vrijwel niet toenemen. Hierna kan naar het sluisbeheer volgens 'Getemd Getij' toe worden gewerkt, dat wel invloed op de getijdebeweging in de Biesbosch zal hebben.

Beide varianten van sluisbeheer zijn nog niet in uitvoering.

Verontreinigde waterbodems

In het gebied is de waterbodem sterk verontreinigd. De sanering in de Biesbosch wordt gefaseerd uitgevoerd.

Bevoegde gezagen

Het beheerplan wordt vastgesteld door 5 bevoegde gezagen te weten Provincie Zuid-Holland, provincie Noord-Brabant, ministerie van LNV, ministerie van Verkeer en Waterstaat en ministerie van Defensie.

Inhoudelijke context:

Teneinde de inhoudelijke aspecten af te stemmen is het nodig om een ambtelijke projectgroep in te stellen. De projectgroep zorgt voor verbetering van de inhoud van teksten en voor het creëren van draagvlak. De leden van de projectgroep zorgen voor terugkoppeling met hun bestuurders en achterban.

Daarnaast zal een klankbordgroep worden ingesteld, die partijen gelegenheid geeft voor het inbrengen van gebiedsspecifieke informatie en belangen in het gebied.

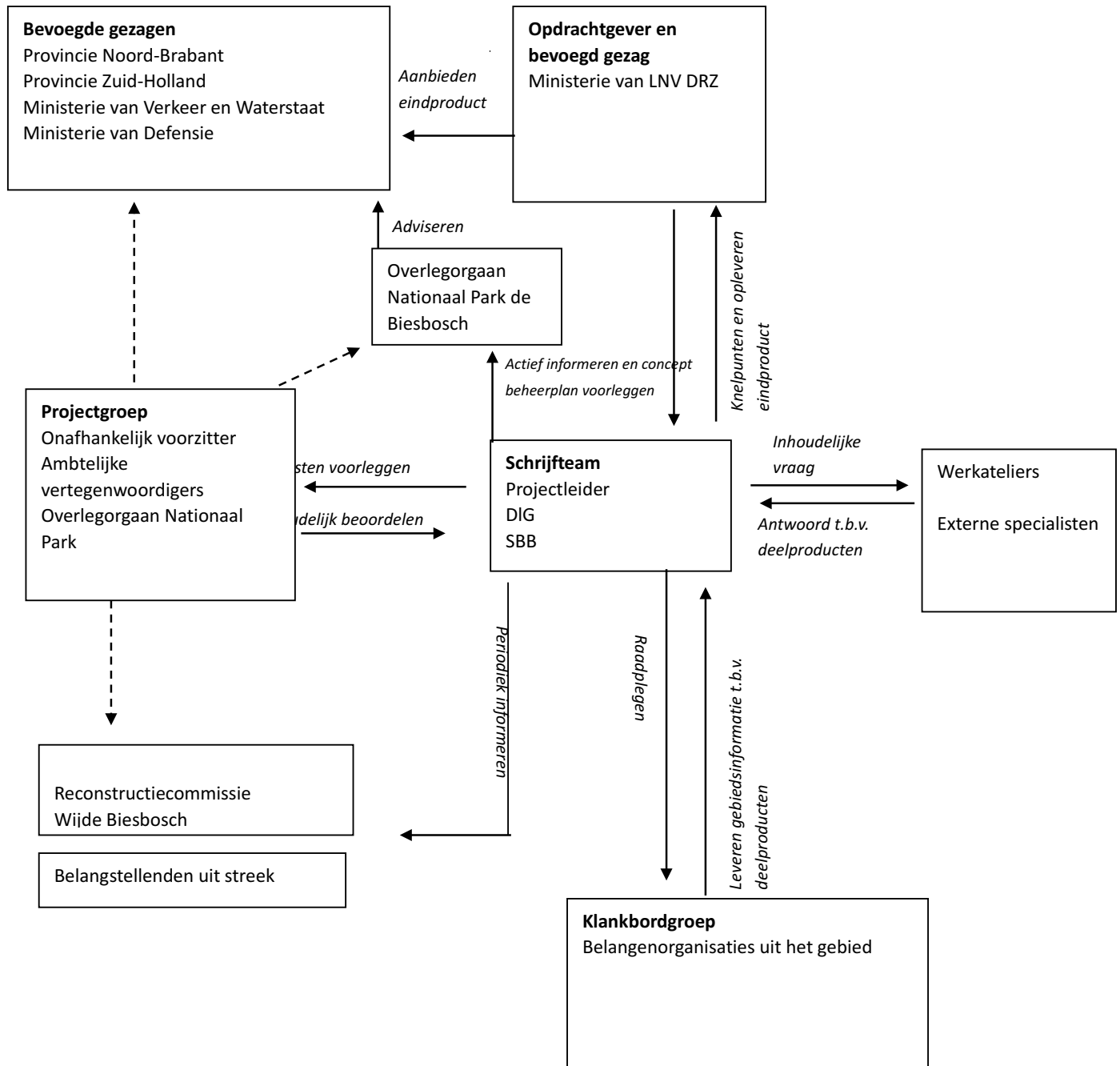
In werkateliers participeren deskundigen en betrokkenen om onderwerpen uit te diepen, bijvoorbeeld mee denken over oplossingen voor gesignaleerde problemen.

De regionale en lokale maatschappelijke focus zal zijn gelegen op de werking van het beheerplan op het bestaande gebruik en plannen en projecten.

In het proces wordt aandacht besteed aan de communicatie met de direct betrokkenen in de vorm van informatiebijeenkomsten en bilateraal overleg.

Organisatiestructuur:

Op basis van bovenstaande overwegingen wordt de volgende structuur voorgesteld:

-----> Informeren:
Ambtenaar -> bestuurder
Ambtenaar -> achterban

Projectgroep Natura 2000 Biesbosch	
Leden	
Onafhankelijk voorzitter	art.5.1-2e
Secretaris	art.5.1-2e
Provincie Noord-Brabant	art.5.1-2e
Provincie Zuid-Holland	art.5.1-2e
Rijkswaterstaat	Naam wordt nog bekendgemaakt
Gemeente Werkendam	art.5.1-2e
Gemeente Drimmelen	art.5.1-2e
Gemeente Dordrecht	art.5.1-2e
Natuur- en recreatieschap de Hollandsche Biesbosch	art.5.1-2e
Natuur- en recreatieschap de Brabantse Biesbosch	art.5.1-2e
art.5.1-2e	art.5.1-2e
Staatsbosbeheer belangenbehartiger	art.5.1-2e
ZLTO	art.5.1-2e
Waterschap Hollandse Delta	art.5.1-2e
Waterschap Rivierenland	art.5.1-2e
Regiegroep Recreatie en Toerisme in Natura 2000	Naam wordt nog bekendgemaakt

Agendaleden	
Ministerie van LNV	art.5.1-2e
Gemeente Geertruidenberg	art.5.1-2e
Nationaal Park de Biesbosch	art.5.1-2e
Ministerie van Defensie	art.5.1-2e

Schrijfteam Natura 2000

DLG:

Projectleider	art.5.1-2e
Procesmanager	art.5.1-2e
Planschrijver	art.5.1-2e
Ecoloog	art.5.1-2e
Hydroloog	art.5.1-2e
Staatsbosbeheer	
Ecoloog	art.5.1-2e art.5.1-2e

Overige medewerkers DLG

Projectsecretariaat	art.5.1-2e
Communicatie Recreatiespecialist	art.5.1-2e art.5.1-2e
	art.5.1-2e
Landbouwexpert / Ammoniakexpert Adviseur	
Natuurbeschermingswet	art.5.1-2e art.5.1-2e
GIS, modellering en vormgeving	art.5.1-2e , art.5.1-2e van 't Verlaat, art.5.1-2e , art.5.1-2e

Toelichting organisatieschema

Ministerie van LNV (Directie Regionale Zaken regio zuid)

is het aanspreekpunt voor het beheerplan voor wat betreft beleidsmatige en bestuurlijke zaken. Zij zorgt voor het bewaken van hetgeen in de aanwijzingsbesluiten staat en van bestuurlijke afspraken op rijksniveau. DRZ kan als agendalid van de projectgroep op afroep aanwezig zijn en beleidsmatige vragen beantwoorden en bestuurlijke knelpunten oppakken. DRZ stemt deze zaken indien nodig ook af met LNV zodat de voortgang van het proces gewaarborgd is en de bevoegde gezagen het beheerplan kunnen vaststellen. Tevens heeft DRZ het voortouw bij mediaberichtgeving over beleidsmatige en bestuurlijke zaken voor zover deze het beleidsterrein van LNV betreffen. Dit gebeurt altijd in overleg met de overige bevoegde gezagen en DLG als procesmanager.

Discussiepunten uit de projectgroep worden voorgelegd aan DRZ, die daarop overleg zal voeren met de overige bevoegde gezagen om tot een oplossing te komen.

DRZ zal het eindproduct aanbieden aan de overige bevoegde gezagen ter vaststelling.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Noord-Brabant, ministerie van Verkeer en Waterstaat, Ministerie van Defensie

Deze bevoegde gezagen stellen het beheerplan mede vast. Zij worden geïnformeerd door hun vertegenwoordigers in de projectgroep.

Projectgroep

De functie van deze projectgroep is het beoordelen van de inhoud en het beheerplan, zodat het schrijfteam kan werken aan een goed beheerplan. Daarbij houdt ze aspecten als consensus en draagvlak in de streek scherp in de gaten. De leden leveren inbreng van gebiedsspecifieke aspecten en zorgen dat hun bestuurders en achterban goed op de hoogte zijn van het beheerplanproces en zaken die daar spelen. Staatsbosbeheer, als grootste terreinbeheerder in dit gebied, neemt deel als belangenbehartiger. DLG verzorgt het secretariaat.

Overlegorgaan Nationaal Park

Het schrijfteam legt het concept beheerplan voor aan het overlegorgaan ter advisering van de bevoegde gezagen die in dit bestuurlijk overleg zitting hebben. Daarnaast zal het overlegorgaan actief worden geïnformeerd over het beheerplanproces door zowel de ambtelijke vertegenwoordigers die in de projectgroep zitten als door het schrijfteam.

Schrijfteam

Het schrijfteam, bestaande uit DLG en Staatsbosbeheer, zet het proces uit en faciliteert het, maakt de planning en stelt het concept beheerplan samen. Het team bestaat uit een procesmanager, een projectleider, een planschrijver, een

ecoloog, een hydroloog en waar nodig overige specialisten, allen van DLG. Namens Staatsbosbeheer nemen twee ecologen deel aan het team.

Klankbordgroep

De instandhoudingsdoelstellingen zijn op ecologie gebaseerd, op basis daarvan worden maatregelen opgesteld om de doelen te halen. Bij het opstellen van maatregelen moeten ook economische aspecten meegenomen worden. De belangenorganisaties zijn daarom vertegenwoordigd in de klankbordgroep.

De klankbordgroep geeft advies m.b.t. de inhoud van deelproducten (bestaand gebruik, visie, maatregelen) en geeft feedback, er hoeft geen eenduidig geluid te komen. Klankbordleden hebben altijd het recht om zienswijzen in te dienen, ze hoeven het dus niet op alle punten eens te zijn met het beheerplan. Echter, de klankbordgroep is in het leven geroepen om zoveel mogelijk belangen mee te wegen bij het opstellen van het beheerplan, daar waar mogelijk worden punten meegenomen.

Werkateliers

Indien nodig kan een onderwerp in een thematisch werkatelier op gebiedsniveau worden uitgewerkt. De inhoudelijk deskundigen van DLG/Staatsbosbeheer zorgen voor de voorbereiding, in nauwe samenwerking met provincies en waterschappen.

In de werkateliers vinden geen (beleidsmatige) discussies plaats, maar worden op basis van feiten bouwstenen gemaakt voor een beheerplan.

Voor deze ateliers kunnen ook externe deskundigen uit bijvoorbeeld wetenschappelijke hoek worden uitgenodigd.

Informeren/communicatie

Het Overlegorgaan Nationaal Park de Biesbosch en de reconstructiecommissie Wijde Biesbosch zullen periodiek worden geïnformeerd over het beheerplan proces. Hierbij wordt aangesloten bij hun eigen vergadercircuits.

Daarnaast wordt de streek geïnformeerd over het beheerplan proces door middel van persberichten, website en informatiebijeenkomsten.

Natura 2000 Biesbosch		sept				okt				nov				dec				2010				febr				mrt				april				mei				juni				juli/aug	sept	okt	nov	dec
Indicatieve planning		36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52/53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	vak.					
overleg																																														
	Schrijfteam dlg/sbb																																													
	Projectgroep																																													
	Klankbordgroep																																													
	Werkateliers																																													
voorlichting																																														
	Informatieavond streek																																													
	Inspraakavond LNV																																													
beheerplan																																														
	Hoofdstuk 1-4																																													
	Hoofdstuk 5-7																																													
	Concept beheerplan gereed																																													
	Opleveren ontwerp beheerplan																																													

Van: art.5.1-2e
Verzonden: 009 15:49
Aan: art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e art.5.1-2e
Onderwerp: z in t Biesbosch

Hoi art.5.1-2e,

Wij nemen geen actieve rol bij de inspraakavond. Waarschijnlijk zullen we wel aanwezig zijn.

groet,
art.5.1-2e

Provincie Zuid-Holland

Zuid-Hollandplein 1

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

art.5.1-2e

art.5.1-2e

email art.5.1-2e @p zh.nl

www.zuid-holland.nl/natura2000

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: art.5.1-2e [mailto:art.5.1-2e@minInv.nl]
Verzonden: maandag 17 augustus 2009 14:57
Aan: art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e
Onderwerp: Inspraakavond ontwerp-aanwijzingsbesluit Biesbosch

Hoi art.5.1-2e,

In september/oktober weer een ronde van 11 ontwerp-aanwijzingen plaats met inspraakavonden voor de verschillende gebieden. Voor jullie regio heeft dat betrekking op de Biesbosch (15 oktober). De avonden worden georganiseerd in of in de onmiddellijke nabijheid van de gebieden. De avond voor de Biesbosch is volgens mij in Made.

We willen de provincie Zuid-Holland ook graag uitnodigen voor deze avond voor de Biesbosch. De avonden beginnen met een informatiemarkt waarbij bezoekers hun specifieke vragen kunnen stellen. Daar zullen voor de Biesbosch naast LNV-ers ook medewerkers van de provincie Noord-Brabant, RWS en DLG aanwezig zijn, ivm de relatie met het provinciale beleid en de beheerplannen. Hier willen we jullie ook graag voor uitnodigen. Voor de Biesbosch willen we ook de secretaris van het Nationaal Park en SBB als beheerder van het gebied uitnodigen. Daarnaast is er in het plenaire gedeelte ook ruimte voor het stellen van vragen. Zijn jullie bereid om een rol te spelen bij deze inspraakavond?

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

Ministerie LNV

Directie Regionale Zaken Zuid

bezoekadres: Keizersgracht5, Eindhoven

postadres: Postbus 6111, 5600 HC Eindhoven

*: art.5.1-2e of art.5.1-2e

*: art.5.1-2e @minlnv.nl

fax : art.5.1-2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: art.5.1-2e <art.5.1-2e@minInv.nl>
Verzonden: 01 0
Aan: art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e
Onderwerp:

Beste art.5.1-2e

Bedankt voor het commentaar, we zullen het bekijken. Zou u in het vervolg het commentaar willen aanleveren in het meegestuurd commentaarsjabloon? Dan kunnen we makkelijker het commentaar van de verschillende projectgroepleden bij elkaar voegen en voorzien van een verwerkingsvoorstel (voor nu zal ik uw commentaar zelf in het sjabloon zetten).

Betreft uw algemene opmerking, kaartbijlage 2 is een toponiemenkaart, daar kunt u de genoemde plaatsen in de tekst vinden.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: art.5.1-2e [mailto:art.5.1-2e@p.zh.nl]
Verzonden: donderdag 17 juni 2010 16:07
Aan: art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e
Onderwerp: reactie beheerplan

Beste art.5.1-2e

bij deze een korte reactie op het beheerplan aangezien ik maandag niet aanwezig kan zijn.

Algemeen: In het hele document worden talrijke namen van polders, gebiedjes en natuurontwikkelingsprojecten genoemd die niet op kaart te vinden zijn. Het zou goed zijn het document daarop te screenen en alle namen op een kaart te zetten met een index erbij. Voorbeelden: kleine noordwaard, polder kindem.

regel 180: svp noemen voor welke vogelsoorten gebrek aan rust een knelpunt vormt
regel 181: onduidelijk wat bedoeld wordt; svp meer specifiek zijn
regel 286 e.v.: Is de grens van het NP exact gelijk aan N2000. Daar svp wat over opnemen.

regel 351: april 2010 is al verleden tijd
regel 896/897: erg suggestief: lijkt moet zijn blijkt; (nog) schrappen
tabel 4 laatste kolom bij porseleinhoen: tekst onbegrijpelijk
tabel 4 laatste kolom bij rietlandzangvogels: tekst onbegrijpelijk en met matig groot bedoeel je volgens mij "gering"

regel 1042: matig groot moet zijn gering
regel 1295 ev: klopt dat nog wel voor de ingerichte zuiderklip?

regel 1389: dichte moet zijn lichte

tabel 15 laatste regel op pag 90: schrappen zuidplaat. De zuidplaat is geen Deltanatuurproject en wordt ook niet in open verbinding gebracht met de rivier. Volalsnog voorzien wij een inrichting als "droge ehs" middels particulier beheer.

Dat is het voor nu.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
			13 april 2010
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
uitnodiging excursie Natura 2000 Biesbosch		art.5.1-2e	

Geachte heer/ art.5.1-2e ,

Graag nodig ik u uit als lid van de Projectgroep Natura 2000 Biesbosch voor een prachtige, vaar- en wandelexcursie door de Biesbosch op dinsdag 15 juni van 14.00 –17.00 uur. Start- en eindpunt is het Biesboschmuseum in Werkendam. De excursie is speciaal voor leden van de projectgroep Natura 2000 Biesbosch. De uitnodiging geldt ook voor uw bestuurder, zo deze niet in de projectgroep zitting heeft.

De excursie belooft een interessante kennismaking te worden met Natura 2000 in het veld. Een gids van Staatsbosbeheer en leden van het schrijftteam tonen u habitats en soorten waarvoor de Biesbosch is aangewezen als Natura 2000 gebied en bespreken het gewenste beheer en mogelijke knelpunten.

U wordt verzocht zich voor 1 juni 2010 aan te melden bij art.5.1-2e (art.5.1-2e of art.5.1-2e @minlnv.nl).

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e
Procesmanager Natura 2000 Biesbosch

Dienst Landelijk Gebied
Noord-Brabant
Prof. Cobbenhagenlaan 125
Postadres: Postbus 1180
5004 BD Tilburg
Telefoon: 013 - 595 05 95
Fax: 013 - 595 05 00

Notulen van de 2^e vergadering van de Projectgroep Natura 2000 Biesbosch, gehouden op 1 maart 2010 in stadskantoor Dordrecht.

Aanwezig:

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Voorzitter

art.5.1-2e

Gemeente Dordrecht en Natuur- en recreatieschap de Hollandsche Biesbosch

Gemeente Drimmelen

Gemeente Werkendam

Gemeente Dordrecht

Provincie Noord-Brabant

Provincie Zuid-Holland

Waterschap Rivierenland

Waterschap Hollandse Delta

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat

ZLTO

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer

Dienst Landelijk Gebied

Dienst Landelijk Gebied

Dienst Landelijk Gebied (verslag)

Afwezig:

art.5.1-2e

J. Secrève

art.5.1-2e

Natuur- en recreatieschap de Brabantse Biesbosch

Regiegroep Recreatie en Toerisme

Gemeente Moerdijk

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

art.5.1-2e art.5.1-2e

heet de projectgroep welkom op de vergadering. De agenda wordt vastgesteld, met als extra agendapunt het vaststellen van het verslag van de vorige vergadering.

2. Vaststelling verslag

Het verslag van het overleg van 22-10-2009 wordt vastgesteld.

3. Terugkoppeling werkatelier vissen en toelichting huidige situatie Natura 2000 doelen door Staatsbosbeheer

art.5.1-2e art.5.1-2e

geeft een presentatie waarin hij de huidige situatie van de Natura 2000 doelen toelicht, een terugkoppeling geeft van de uitkomsten van het werkatelier vissen en een toelichting geeft op de concept habitatkaart.

De beamer werkt niet, er wordt afgesproken dat de projectgroep de presentatie toegestuurd krijgt (actie 2.1).

- ar : Wat is het verschil tussen een kernopgave en een instandhoudingsdoelstellingen, beheer- en wateropgave en wat houdt een sense of urgency in?

Antwoord: Natura 2000 kent doelen op landelijk en gebiedsniveau. Landelijk zijn er landschapstypen aangewezen. Een landschapstype heeft een kernopgave toegewezen gekregen, een doel dat bijdraagt aan de biodiversiteit in Nederland en Europa. Naast de doelen die in de kernopgaven staan, gelden er voor elk gebied specifieke doelen voor een aantal soorten en/of habitats, de instandhoudingsdoelstellingen (waarvan sommigen een behoudsdoelstelling zijn en sommige een uitbreidingsdoelstelling). Een sense of urgency is toegekend aan een gebied als mogelijk een onherstelbare situatie ontstaat. Kernopgave met een sense of urgency moeten middels (beheer)maatregelen voor het jaar 2015 op orde zijn gebracht. Hiervoor zijn twee categorieën onderscheiden, namelijk opgave m.b.t. watercondities en opgave m.b.t. beheer. De maatregelen met betrekking tot deze opgaven dienen voor 2015 te zijn uitgevoerd. Ook bestaan er kernopgaven waar een wateropgave aan toegekend is. In deze gebieden zijn ook optimale

watercondities voor Natura 2000 van belang, alleen worden in deze gebieden de beheermaatregelen op langere termijn ingevuld. Het beheerplan moet duidelijkheid geven hoe invulling wordt gegeven aan deze doelen.

- **ar** : Waarom is getijdenwerking in het gebied noodzakelijk?

Reactie **art.5.1-2e** : Er is nu een groot oppervlakte alluviaal bos aanwezig, waarvan een percentage van de oppervlakte niet voldoet, dit is verruigd met grote brandnetel.

Omdat er een grote oppervlakte alluviaal bos aanwezig is gaat dit toch om een aanzienlijke oppervlakte.

Getijdenwerking is goed voor de kwaliteit van het alluviaal bos, grote brandnetel kan niet tegen overstroming als gevolg van een grotere getijdenslag.

- **ar** : Maar de gunstige staat van instandhouding was toch geborgd voor alluviaal bos?

Reactie **art.5.1-2e** : Als je niks doet voor het alluviaal bos zal de oppervlakte dat nu goed is afnemen.

- **art.5.1-2e** : Maar getijdenwerking heeft een veel grote invloed dan alleen op de Biesbosch.

Reactie **art.5.1-2e** : Klopt, daarom staat het nu nog niet als harde vereiste in het plan, omdat dit alleen gaat over het Natura 2000 gebied de Biesbosch.

art.5.1-2e : Er zijn nu nog geen keuzes gemaakt, in de eerste drie hoofdstukken wordt alleen de huidige situatie beschreven en ecologische vereisten van de habitats en doelen.

- **art.5.1-2e** : Slikken zijn erg belangrijk en komen nu onvoldoende scherp in het verhaal terug. In Sliedrechtse Biesbosch is nog wel getijdenwerking, daar komen ook slikken voor.

- **ar** : Waar houdt je kijken buiten het gebied op?

Reactie **art.5.1-2e** : De aanpak die we volgen is als volgt. We kijken naar waar de doelen momenteel voorkomen waarvoor de Biesbosch is aangewezen, vervolgens bekijken we vanuit een ecologische bril hoe zou je ideaal gezien deze doelen zou kunnen halen en dan vanuit een realistische bril naar de werkelijke situatie, wat is haalbaar en betaalbaar.

- **art.5.1-2e** : Heeft de klimaatverandering ook een plek in het beheerplan?

art.5.1-2e : Hier is tot nu toe onvoldoende rekening mee gehouden bij de aanwijzing. Het enige wat we kunnen zeggen in het beheerplan is dat we bij de monitoring van de doelen het in de gaten houden, zodat er in een volgend beheerplanperiode aanpassingen gedaan kunnen worden.

- **art.5.1-2e** : De samenhang en prioritering in dit beheerplan is niet duidelijk. Ik moet telkens terug bladeren naar hs 2 wat de doelen en de kernopgaven ook alweer zijn.

Er volgt een discussie over de samenhang en dikte van het beheerplan. Er worden de volgende afspraken gemaakt (actie 2.2 schrijftteam zal hs 1 –3 aanpassen):

- Inleiding wordt meer toegespitst op de Biesbosch
- Rapport wordt gecomprimeerd, het totale aantal bladzijden zal ongeveer 100 blz moeten worden, essentiële zaken in rapport, specialistische kennis en ecologische onderbouwing gaat naar de bijlage
- Inhoudsopgave blijft gehandhaafd (deze is vastgesteld door LNV)
- Het schrijftteam bepaalt in eerste instantie wat in het rapport komt en wat in de bijlage
- Iemand zonder ecologische kennis moet het rapport ook kunnen begrijpen
- De hoofdlijn moet duidelijk zijn in het rapport, duidelijke samenhang in het verhaal en prioritering

4.Teksten doorlopen eerste drie hoofdstukken

De projectgroep zal het commentaar schriftelijk insturen door middel van het commentaarsjabloon uiterlijk 4 maart. Indien 4 maart niet gehaald kan worden dient dat te worden aangegeven bij het schrijftteam en dient het commentaar zo spoedig mogelijk te worden nagezonden (actie 2.3).

De volgende commentaarpunten worden per hoofdstuk besproken:

Hoofdstuk 1

- bij regel 312 staat dat het beheerplan wordt opgesteld in overleg met belanghebbenden. Dat moet nog gebeuren.
- Graag een kaart in het begin van het beheerplan waarop de ligging staat aangegeven van de Sliedrechtse, Dordtse en Brabantse Biesbosch
- In dit hoofdstuk beter uitleggen wat Natura 2000 inhoudt

Hoofdstuk 2

- Zowel bij hs 2 als bij hs 3 komt onderscheid binnendijs/buitendijs niet voldoende terug in tekst, bijvoorbeeld de krekten worden niet goed benoemd

- Par 2.1 en 2.2 is een te technische verhaal, graag meer uitleg, wat wordt bedoeld met de pijltjes? Als er een uitbreidingsdoel is ten koste van wat wordt dat dan uitgebreid?
- Er moet vaker in het plan worden terug gekomen op de doelen, bijvoorbeeld in par 2.3 het doel per soort/habitat nog in een zin benoemen.

Hoofdstuk 3

- Meer bronvermeldingen in de tekst, bijvoorbeeld bij de waterstanden waar komen deze gegevens vandaan en van welk tijdstip
- Gebiedsnamen graag op kaart, plus de vermelding of het gebied wel of niet binnen de Natura 2000-begrenzing liggen (want niet alle gebieden die worden genoemd liggen binnen de begrenzing)
- Er staan veel onduidelijke termen in de tekst, bijvoorbeeld bergingsgebied
- Graag een toelichting bij tabel 4 nu is niet duidelijk welke gebieden binnen en buiten de Natura 2000-begrenzing liggen.
- Het gebruik van bronnen onderbouwen; er worden veel oude bronnen gebruikt (van bv 1990) zijn die geschikt om de nul-situatie mee te maken? Duidelijk maken hoe hierin gekozen wordt, bijvoorbeeld zijn er geen andere bronnen beschikbaar of is het een stabiel habitatype?
- Par 3.5 is een belangrijke paragraaf voor de rest van het rapport, dit beter uitwerken. Maak goed duidelijk in deze paragraaf welke "knoppen" wel beïnvloedbaar zijn en welke niet
- Er komen stukken tekst dubbel voor, deze graag verwijderen
- Op blz 58 staat dat er slechts 10 ha griend voorkomt, hier moet 5 ha griend bij.
- De naam van het bezoekerscentrum staat verkeerd op blz 58
- **art.5.1-2e** Bedaf geeft het schrijftteam zijn versie van de beheerplanteksten met zijn geschreven aantekeningen. Hij wil deze versie graag retour (actie 2.4).
- Ook een reactie op de habitatkaart is welkom, er wordt afgesproken deze uiterlijk 15 maart naar het schrijftteam te sturen (actie 2.5).
- Provincie Zuid-Holland heeft recent de ambitiekaart voor dit gebied vastgesteld, deze natuurbeheerkaart staat op de website van de provincie. De planologische aspecten van deze kaart zijn gelinkt aan de structuurvisie. Het opstellen van het beheerplan dient in overleg te gebeuren met het opstellen van de structuurvisie (actie 2.6).

5. Communicatie, proces en planning

De projectgroep wordt in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen over het communicatiedocument voor de Biesbosch.

- **ar** : de gemeente staat weergegeven als primaire doelgroep, wordt er nog iets georganiseerd voor de Raad?

Antwoord **art.5.1-2e** : Wij komen op afroep, dus als de gemeente behoefte heeft aan een presentatie willen we die komen geven. Graag tijdig aangeven.

- **art.5.1-2e** : Komt er nog een informatiebijeenkomst voor de streek voordat het plan wordt vastgesteld?

Antwoord **art.5.1-2e** : Ja deze komt er.

- De vraag wordt aan de projectgroep gesteld of er nog behoefte is aan een gebiedsexcursie voor projectgroepleden en bestuurders.

Deze behoefte is aanwezig. De excursie zal worden gepland in de laatste helft van april/begin mei (actie 2.7).

6. Uitwisselen actuele ontwikkelingen, relevant voor beheerplan

- **art.5.1-2e** : stelt de bestektekeningen beschikbaar die Natuur- en recreatieschap De Hollandsche Biesbosch hebben van de Biesbosch, deze zal hij sturen naar **art.5.1-2e** (actie 2.8).
- **art.5.1-2e** : het waterschap Rivierenland is bezig met de robuuste verbindingzone (waarbij de krekens erg belangrijk zijn), dit dient goed te worden afgestemd met de beheersmaatregelen van Natura 2000 (actie 2.9).
- **art.5.1-2e** stelt de rapporten van onderzoeken beschikbaar die zijn gedaan naar krekens (actie 2.10).
- **art.5.1-2e** is de nieuwe procesmanager. Hij is beschikbaar om de projectgroepleden te helpen bij het informeren van de achterban.

- Door de val van het kabinet gaat de crisis&herstelwet mogelijk niet door, mocht dat het geval zijn dan maakt de provincie Noord-Brabant een beleidsregel voor de omgang met stikstof. En als de wet wel doorgaat dan wordt dat een verordening.
- **ar**: Bij wie moet ik zijn voor meer duidelijkheid over de relatie tussen ontpoldering Noordwaard en Natura 2000?
Hierover zal of **art.5.1-2e** of **art.5.1-2e** contact opnemen met **ar** (actie 2.11).

7. Rondvraag

-

8. Afsluiting

art.5.1-2e **art.5.1-2e** sluit de vergadering af en wenst het schrijfteam succes met de werkzaamheden voor het beheerplan.

Actie	Afspraak:	Verantwoordelijke:	Voor wanneer:
2.1	Toesturen presentatie art.5.1-2e	DLG	zsm
2.2	Aanpassen hs 1 - 3	DLG	juni
2.3	Toesturen commentaar hs 1-3 via commentaarsjabloon naar DLG	Projectgroep	4 maart
2.4	Terugsturen aantekeningen art.5.1-2e	DLG	zsm
2.5	Eventueel commentaar op de habitatkaart sturen naar schrijfteam	Projectgroep	15 maart
2.6	Afstemmen beheerplanproces op maken structuurvisie Zuid-Holland	DLG	zsm
2.7	Plannen excursie projectgroepleden en bestuurders eind april	DLG	zsm
2.8	Bestektekeningen Biesbosch sturen naar art.5.1-2e	art.5.1-2e	zsm
2.9	Afstemming tussen robuuste verbindingszone en Natura 2000	art.5.1-2e en art.5.1-2e art.5.1-2e	
2.10	Rapporten onderzoeken naar kreken sturen naar art.5.1-2e art.5.1-2e	art.5.1-2e	zsm
2.11	Contact opnemen met ar over de relatie tussen Noordwaard en Natura 2000	art.5.1-2e of art.5.1-2e art.5.1-2e	zsm

Notulen van de 3^e vergadering van de Projectgroep Natura 2000 Biesbosch, gehouden op 21 juni 2010 in gemeentehuis Drimmelen (Park 1, Made).

Aanwezig:

art.5.1-2e	Voorzitter
art.5.1-2e	Natuur- en recreatieschap de Hollandsche Biesbosch
art.5.1-2e	Gemeente Drimmelen
art.5.1-2e	Gemeente Werkendam
art.5.1-2e	Gemeente Dordrecht
art.5.1-2e	Gemeente Moerdijk
art.5.1-2e	Gemeente Geertruidenberg
art.5.1-2e	Provincie Noord-Brabant
art.5.1-2e	Waterschap Rivierenland
art.5.1-2e	Waterschap Hollandse Delta
art.5.1-2e	ANWB
art.5.1-2e	Rijkswaterstaat
art.5.1-2e	Rijkswaterstaat
art.5.1-2e	ZLTO
art.5.1-2e	Staatsbosbeheer
art.5.1-2e	Staatsbosbeheer
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied
art.5.1-2e	Dienst Landelijk Gebied (verslag)

Afwezig:

art.5.1-2e	Natuur- en recreatieschap de Brabantse Biesbosch
art.5.1-2e	art.5.1-2e
art.5.1-2e	Provincie Zuid-Holland
art.5.1-2e	Nederlands platform voor waterrecreatie

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

art.5.1-2e art.5.1-2e heet de projectgroep welkom op de vergadering. De agenda wordt vastgesteld, bij het bespreken van hfk 1 – 5 zal art.5.1-2e een toelichting geven op hoofdstuk 4.

2. Concept verslag vorige vergadering d.d. 1-3-2010, verwerking commentaar projectgroep, verslagen klankbordgroep, commentaar klankbordgroep op hfk. 1-3

Vaststelling verslag vorige vergadering

Het verslag van het overleg van 1-3-2010 wordt vastgesteld, met de wijziging dat “gemeente Dordrecht” achter de naam van art.5.1-2e wordt verwijderd.

Verslagen klankbordgroep

De verslagen van de klankbordgroep zijn ter kennis name voor de projectgroep.

Commentaarsjabloon klankbordgroep

Het commentaar dat uit de klankbordgroep is gekomen op hfk 1 – 3 wordt besproken. Er volgt een discussie over hoe de projectgroep dit commentaar dient te behandelen. Afgesproken wordt dat het schrijfteam in het vervolg het commentaar van de klankbordgroep samenvat in een oplegnotitie, waarin ook discussiepunten uit de klankbordgroep komen (actie 3.1). Deze oplegnotitie wordt meegestuurd met de stukken naar de projectgroep.

Het commentaar dat uit de klankbordgroep is gekomen op hoofdstuk 1-3 komt voornamelijk van art.5.1-2e art.5.1-2e van Stichting Natuur en Vogelwacht. Opgemerkt wordt dat het meeste van zijn commentaar gericht is op de instandhoudingsdoelstellingen, daar kunnen wij niks aan wijzigen, want deze worden vastgesteld in het traject van het aanwijzingsbesluit. art.5.1-2e merkt op dat daarnaast hem opvalt dat veel van het commentaar van art.5.1-2e subjectief is.

Verwerkingsvoorstel hfk 1 –3 op commentaar vanuit de projectgroep

ar vraagt naar hoe er vanuit de projectgroep omgegaan dient te worden met deze tabel, wat het doel van de tabel is.

Reactie: Deze tabel heeft als doel dat men kan nagaan wat door het schrijfteam met het geleverde commentaar is gedaan en daar eventueel op kan reageren als men niet tevreden is met de verwerking. Ook is het mogelijk via deze tabel kennis te nemen van het commentaar dat door de andere projectgroepleden is ingediend.

De tabel wordt langsgelopen.

- **ar** : regel 283 RIP staat voor Rijksinpassingsplan Noordwaard
- **art.5.1-2e** : Is het niet eens met de verwerking van regel 314.

Reactie: Het streven is om er gezamenlijk uit te komen, dus de tekst blijft behouden. Indien na verloop van het proces de achterban niet tevreden is met de uitkomst in het beheerplan kan in de oplegnotitie aan het bevoegd gezag hun standpunt worden opgenomen.

- **ar** : regel 304 De provincies en LNV dienen voor hun deel van het gebied het beheerplan vast te stellen, wat als er tegenstrijdige belangen zijn, bijvoorbeeld met gemeenten.

Reactie **art.5.1-2e** : Ieder bevoegd gezag stelt het beheerplan vast voor hun deel. In bestuursovereenkomsten kunnen afspraken worden gemaakt met gemeenten en waterschappen.

art.5.1-2e : In het proces van de projectgroep proberen we er zoveel mogelijk gezamenlijk uit te komen en gaan we er ook vanuit dat als bij het opstellen van de maatregelen we geen tegen geluid horen vanuit de gemeenten dat de gemeenten het eens zijn met de maatregelen. Formeel kan de provincie in het uiterste geval een inpassingsplan maken.

- **art.5.1-2e** : regel 2915 de griend hectaren wisselen in de tekst en zijn opmerking dat er ongeveer 5 ha in beheer zijn door Natuur en recreatieschap Hollandse Biesbosch is niet meegenomen in de tekst
- **art.5.1-2e** : regel 2916 de naam van het bezoekerscentrum staat nog steeds niet overal goed vermeld in de tekst
- **art.5.1-2e** : ZLTO heeft een inspraakreactie ingediend op de aanwijzing van stroomdalgraslanden, de nieuwe tekst in het beheerplan heeft nog niet overtuigd

Afgesproken wordt dat de projectgroepleden eventueel commentaar op het verwerkingsvoorstel bilateraal nog kunnen doorgeven aan het schrijfteam (actie 3.2).

3. Toelichting op hoofdstuk 5 kansen en knelpunten

art.5.1-2e van Staatsbosbeheer geeft een presentatie over de kansen en knelpunten in het gebied. De presentatie wordt nagestuurd naar de projectgroep (actie 3.3).

Vragen na aanleiding van de presentatie:

- **art.5.1-2e** : In hoeverre wordt bij de maatregelen voor de uitbreiding van de instandhoudingsdoelstellingen rekening gehouden met bestaand gebruik (bv de recreatieplannen in Strategisch groenproject Dordrecht)?

Reactie **art.5.1-2e** : Het bestaand gebruik wordt nu parallel geïnventariseerd, dus als we de maatregelen voor hoofdstuk 7 gaan schrijven, wordt daar ook rekening mee gehouden.

- **ar** : Worden de afspraken die Staatsbosbeheer maakt over het beheer met Rijkswaterstaat in het kader van Stroomlijn maatregelen voor in het beheerplan?

Reactie **art.5.1-2e** : Nee, het proces voor Stroomlijn loopt naast het beheerplan. Rijkswaterstaat dient een NB-wet vergunning aan te vragen voor de activiteiten die ze op het oog hebben met Stroomlijn.

- **ar** : In hoeverre zijn havens negatief voor stroomdalgrasland?

Reactie **art.5.1-2e** : Dit zal worden bekeken in de PAS, hierin wordt uitgewerkt waar de stikstof vandaan komt.

- **art.5.1-2e** : Er komen ook vissoorten (doelsoorten) buiten de begrenzing voor. Hoe wordt daarmee omgegaan?

Reactie **art.5.1-2e** : Verbinding met de Biesbosch is belangrijk voor de populatie.

4. Bespreken hfk 1-5 (globaal, detailopmerkingen kunnen via het commentaarsjabloon)

- **ar** : Het rapport is nog steeds een dik pakket. Wat is gedaan met de opmerking hierover van de vorige vergadering?

art.5.1-2e : het schrijfteam is aan de slag gegaan met het comprimeren van de tekst, sommige delen van de tekst zijn erg terug gebracht in omvang. Hoofdstuk 3 blijft wel een groot hoofdstuk, maar dat is ook omdat voor de rest van het plan het belangrijk is dat het systeem en de huidige situatie goed beschreven wordt. Eisen van LNV vermelden??

- **art.5.1-2e** geeft zijn commentaar mee aan **art.5.1-2e** aan het eind van de vergadering.

Het plan wordt per hoofdstuk besproken.

Hoofdstuk 3

- [art.5.1-2e](#) : de pm die op blz 34 staat, verwijst naar de ecohydrologische dwarsprofielen, worden die nog later toegevoegd?

Reactie [art.5.1-2e](#) : Ja, deze worden nog gemaakt.

- [art.5.1-2e](#) : R. Mank wordt genoemd als bronvermelding. Hij vindt wat hier staat niet helemaal correct, zag dat de rapporten die hij had toegestuurd hier ook nog niet verwerkt zijn.
- [art.5.1-2e](#) : Op blz 44 staat bij griend 210 ha en het bezoekerscentrum met de verkeerde naam
- [art.5.1-2e](#) : Op blz 56 (regel 2381) staat een onbegrijpelijke zin: de verbetering van de waterkwaliteit heeft geleid tot een afname van de vispopulatie
- Betekenis van de getallen op blz 63, tabel 14 is niet duidelijk
- [art.5.1-2e](#) : Op blz 84 staat 60 ha griend
- [art.5.1-2e](#) : de beschrijving van de modderkruiper op blz 86 is in strijd met het verhaal over de tellingen van blz 50 en de kaart

Hoofdstuk 4

[art.5.1-2e](#) geeft een toelichting over de verzameling van bestaand gebruik en hoe dit hoofdstuk tot stand is gekomen. Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van het bestaand gebruik wat nu aanwezig is en is hier globaal beschreven, vanwege de grootte van het gebied. Bij het schrijven van dit hoofdstuk is vooral gekeken naar bestaand gebruik wat relevant is voor de instandhoudingsdoelen. De Crisis – en herstel wet borgt, dat mocht er bestaand gebruik niet zijn beschreven in het beheerplan, de eigenaar daar geen hinder van ondervindt. Totdat het beheerplan is vastgesteld, dient men voor een vergunning bij de provincie te zijn. Indien er relevante zaken gemist worden, of er juist activiteiten in beschreven staan die niet relevant zijn, dit melden bij het schrijfteam (actie 3.4). In hoofdstuk 6 wordt het bestaand gebruik beoordeeld aan de hand van storingsfactoren, dan zullen we waarschijnlijk hoofdstuk 4 opnieuw onder de loop moeten nemen.

- [art.5.1-2e](#) vraagt of de gemeenten nu toetsen op Natura 2000?

Reactie gemeenten: Ja, dat hoort bij de handhaving. Men moet er als gemeente nog wel aan wennen, maar er moet rekening worden gehouden met Natura 2000.

- [art.5.1-2e](#) : Nieuwe plannen staan er nu niet in, dan hol je als beheerplan achter de feiten aan. Bijvoorbeeld het strategisch groenproject Dordrecht mist. De vraag is of er spanning zit tussen dit plan en Natura 2000.

Reactie schrijfteam: We zullen er naar kijken. [art.5.1-2e](#) levert het plan/gegevens aan (actie 3.5).

- [art.5.1-2e](#) : waar staat de tabel die ik voor de landbouw heb aangeleverd?

Reactie [art.5.1-2e](#) : in het hoofdstuk zelf geven we een verkorte beschrijving van de landbouw, de tabel komt in de bijlagen.

- De Crisis- en herstelwet mist in hoofdstuk 4
- [art.5.1-2e](#) : wet beheer rijkswaterstaatswerken, wet op waterkering, wet verontreiniging oppervlaktewateren vallen allemaal onder de waterwet
- [art.5.1-2e](#) : iets dat tegen het gebied aanligt (bv termencomplex) is dat relevant?

Reactie: Dit kan relevant zijn, stuur dingen die u mist toe, dan kan worden beoordeeld of het relevant is

- [ar](#) : de link tussen de tekst op blz 89 en tabel 15 is niet duidelijk, hier staan alleen plannen die met natuur of water te maken hebben.
- [art.5.1-2e](#) : Polder de Biesbosch, moet dit niet zijn de nieuwe polder de Biesbosch en er staat een vraagteken bij jaartal kan dat ingevuld worden?

Reactie: jaartal kan nog niet ingevuld worden, is nog niet bekend

- [art.5.1-2e](#) : blz 92 tabel 16 bij griendbeheer Dordtse Biesbosch toevoegen
- [art.5.1-2e](#) : Worden de waterwegen die voornamelijk door recreatie worden gebruikt ook open gehouden door Rijkswaterstaat?

Reactie [art.5.1-2e](#) : Nee alleen hoofdwaterwegen

- [art.5.1-2e](#) : In tabel 16 bij overige polders “en landbouwgronden” toevoegen
- [art.5.1-2e](#) : het waterschap werkt ook middels een gedragscode dit vermelden
- Kopje natuurbeheer veranderen, er staat namelijk ook ander beheer onder
- Faunabeheer op muskusratten wordt niet meer uitgevoerd door provincie maar door waterschappen. En tekst checken of er verder echt geen faunabeheer plaats vindt.
- [art.5.1-2e](#) : visstand beheer mist

- **ar** : het beheer van wegen (bv zout strooien) moet dat ook als bestaand gebruik opgenomen worden?

Hoofdstuk 5

- **ar** : In hs 5 wordt opeens de term beheerplanperiode gebruikt, dit dient eerder in het plan te worden toegelicht. Dat de doelen ook over meerdere beheerplanperioden kunnen worden bereikt.
- **ar** : **art.5.1-2e** had het in zijn presentatie over flexibele zonering, dit staat niet zo vermeldt in hoofdstuk 5
- **art.5.1-2e** : tekst op blz 106 dient aangepast te worden aan de het plan zuidwestelijke delta. Ze zullen de gegevens aanleveren (actie 3.6).
- **art.5.1-2e** : de grote modderkruiper leeft in de haarvaten, welk risico is er voor de grote modderkruiper als je migratie gaat invoeren?

Reactie **art.5.1-2e** : Aan de ene kant is verbinding met de Biesbosch belangrijk voor de populatie, zodat ze niet worden geïsoleerd. Aan de andere kant is verdrijving door uitheemse soorten een risico waar rekening mee gehouden dient te worden.

5. Terugmelding provinciale informatiebijeenkomst stikstof en Natura 2000 van 18 juni en landelijke ontwikkelingen

art.5.1-2e geeft een korte uitleg over wat er is besproken tijdens de informatiebijeenkomst stikstof, waaronder de Programmatiesche Aanpak Stikstof en de stikstof verordening Noord-Brabant.

- **art.5.1-2e** : het meest stikstof gevoelige habitatype stroomdalgraslanden, ligt niet aan de kant van Noord-Brabant, maar aan de kant van Zuid-Holland. Daar hebben ze geen verordening en kunnen boeren ook niet salderen.

Hij krijgt van **art.5.1-2e** de tip mee om dit aan te kaarten bij zijn collega's van LTO om dit onder de aandacht te brengen bij de provincie Zuid-Holland.

De projectgroep zal op de hoogte worden gehouden van het vervolg van de stikstof aanpak (actie 3.7).

6. Datum volgende projectgroep over bestaand gebruik

Datum volgende vergadering is 29 september om 9.30. De locatie zal nog bekend worden gemaakt, hiervoor zal **art.5.1-2e** kijken of het bij het bezoekerscentrum Hollandse Biesbosch kan (actie 3.8).

7. Rondvraag

- **art.5.1-2e** : Dienen de geluidszones van industrieterreinen ook te worden opgenomen? Er zijn wat veranderingen gaande bij Werkendam en Dordrecht.

Reactie **art.5.1-2e** : dit zullen we nagaan.

- **art.5.1-2e** : Heeft de projectgroep geen rol in het besluit van de minister voor de aanwijzingsbesluiten?

Reactie **art.5.1-2e** : Nee dit regelt LNV zelf met hun eigen ambtenaren.

art.5.1-2e vult aan dat wijzigingen in het aanwijzingsbesluit alleen zullen worden doorgevoerd op basis van ecologische gronden, bijvoorbeeld als een bepaalde soort al een tijd niet meer voorkomt in het gebied en er ook niet kan voorkomen.

8. Afsluiting

art.5.1-2e **art.5.1-2e** sluit de vergadering af en wenst het schrijftteam succes met de werkzaamheden voor het beheerplan en iedereen een prettige vakantie.

Actie	Afspraak:	Verantwoordelijke:	Voor wanneer:
3.1	Er wordt een oplegnotitie gemaakt van het commentaar dat uit de klankbordgroep komt	schrijftteam	13 sept
3.2	Eventuele opmerkingen over het verwerkingsvoorstel van hs 1 – 3 kunnen worden doorgegeven aan art.5.1-2e (art.5.1-2e @minlnv.nl)	projectgroep	30 juni
3.3	Versturen van presentatie van art.5.1-2e naar projectgroep	schrijftteam	zsm

Natura 2000 projectgroep Biesbosch 3

3.4	Aanvullen bestaand gebruik	projectgroep	30 juni
3.5	Gegevens aanleveren betreft strategisch groen project	art.5.1-2e	zsm
3.6	Gegevens aanleveren betreft het plan zuidwestelijke delta	Rijkswaterstaat	zsm
3.7	Indien er nieuwe zaken rondom stikstof bekend zijn wordt dit door gegeven aan de projectgroep	DLG	
3.8	Checken of volgende vergadering bij het recreatieschap Hollandse Biesbosch kan en geeft dit door (met adres)	art.5.1-2e	zsm